

MIJS

MÀSTER INTERUNIVERSITARI
JOVENTUT I SOCIETAT

TREBALL FINAL DE MÀSTER

PLA PER A L'IMPULS DE L'APS A LA PARRÒQUIA D'ANDORRA LA VELLA

AUTORA: PATRÍCIA BAFINO IGLESIAS

TUTOR: JAUME TRILLA BERNET

DATA DE PRESENTACIÓ: 3 DE JULIOL DE 2019

TREBALL FINAL DE MÀSTER

PLA PER A L'IMPULS DE L'APS A LA PARRÒQUIA D'ANDORRA LA VELLA

AUTORA: PATRÍCIA BAFINO IGLESIAS

TUTOR: JAUME TRILLA BERNET

DATA DE PRESENTACIÓ: 4 de juliol de 2019

DESCRIPTORS: Educació, ciutadania, escola, participació, valors, benestar social, associacionisme, aprenentatge, servei.

RESUM

El Pla parteix d'un marc teòric que estipula les característiques bàsiques dels projectes d'Aprenentatge Servei i les possibilitats que ofereix la metodologia per fomentar la participació de les persones joves a la parròquia d'Andorra la Vella. També té en compte el context i les experiències desenvolupades per l'Escola Andorrana, una escola que des dels seus programes curriculars impulsa l'obertura a la comunitat educativa i el treball de competències cíviqes i democràtiques. El Pla és un instrument per fomentar la dimensió global de l'educació, el teixit associatiu de la parròquia i la cohesió social i finalment donar eines per facilitar la participació social de les persones joves en el seu entorn, a través de projectes ApS articulats entre l'escola, el comú i les entitats cíviqes.

SUMARI

1. INTRODUCCIÓ.....	3
2. MARC TEÒRIC.....	5
3. PRESENTACIÓ DEL CONTEXT.....	9
3.1. Marc Legal.....	9
3.2. Els tres sistemes educatius i els centres escolars d'Andorra la Vella.....	13
4. DESCRIPCIÓ I ANÀLISIS DE LES EXPERIÈNCIES PRÈVIES.....	17
4.1. Experiències prèvies de l'Escola Andorrana d'Andorra la Vella.....	17
4.2. El projecte PAS de batxillerat de l'Escola Andorrana.....	22
5. OBJECTIUS.....	27
6. ESTRATÈGIES I ACCIONS DEL PLA.....	30
6.1. Vincular les entitats del registre comunal d'associacions amb projectes d'ApS a la parròquia d'Andorra la Vella.....	32
A. Organització i desenvolupament d'una reunió informativa sobre el projecte PAS a les entitats del Registre Comunal d'Associacions:.....	33
6.2. Impulsar projectes d'ApS amb els diferents serveis comunals i amb les entitats sense ànim de lucre del Registre comunal d'associacions.....	35
A. Dissenyar, en col·laboració amb els tècnics dels serveis comunals, i les entitats interessades, projectes d'ApS/PAS per alumnes de batxillerat de l'Escola Andorrana.....	36
B. Difondre els projectes d'ApS entre els alumnes de batxillerat de l'Escola Andorrana.....	40
C. Realitzar el seguiment, avaluar, millorar i ampliar els projectes d'ApS/PAS desenvolupats.....	42
6.3. Donar ressò a les activitats d'ApS que es desenvolupen a la parròquia d'Andorra la Vella i que tenen un impacte directe en la millora de la qualitat de vida.....	43
A. Difondre els projectes d'ApS del Comú d'Andorra la Vella a través dels mitjans propis del Comú.....	44
B. Informar als mitjans de comunicació nacionals dels projectes d'ApS que s'han desenvolupat.....	45
7. CONCLUSIONS I REPTES.....	46
8. BIBLIOGRAFIA.....	48
9. ANNEXOS.....	52

1. INTRODUCCIÓ

A continuació presento el meu Treball Final del Màster Interuniversitari en Joventut i Societat, en la tipologia de projecte innovador tal com preveu el programa, i relacionar d'aquesta manera els aprenentatges adquirits amb el meu àmbit laboral al Comú d'Andorra la Vella (administració pública d'àmbit local). Gràcies al Màster vaig conèixer l'Aprenentatge Servei (ApS) i gràcies al meu tutor, en Jaume Trilla, he pogut aprofundir en aquesta eina social i pedagògica. M'agrada utilitzar la imatge del pont per definir aquest projecte, un pont entre l'educació formal i la no formal, o la informal. Un pont entre la formació dels joves i la vida real. Un pont entre el Comú i l'Escola i les associacions sense ànim de lucre. És evident que la imatge és un pont amb molts camins, però tots connectats. En aquest projecte he procurat aprofitar les oportunitats que m'ofereix el meu propi entorn de treball, per realitzar propostes que tinguin un impacte en la millora de la qualitat de vida i en el desenvolupament de les persones joves d'Andorra la Vella.

L'elaboració d'aquest Pla s'ha realitzat tenint en compte un marc teòric específic sobre l'Aprenentatge Servei i la participació ciutadana de les persones joves. A continuació he referenciat el marc legal d'Andorra competent en l'àmbit de treball, concretament el que afecta als drets dels infants i joves, a l'educació formal i l'educació no formal, del Comú d'Andorra la Vella. L'estudi del context s'ha completat amb l'aprofundiment sobre les experiències prèvies de l'Escola Andorrana de segona ensenyança d'Andorra la Vella i la de batxillerat, que m'han permès fer-ne una valoració en relació als aspectes essencials de l'ApS i orientar el disseny dels objectius i les estratègies del Pla.

El Pla per a l'impuls de l'ApS a la parròquia d'Andorra la Vella, contempla uns objectius generals i unes estratègies i accions a desenvolupar fins al mes de juny 2020, pel Servei de Joventut i Participació Ciutadana del Comú d'Andorra la Vella, del qual assumeixo les tasques de cap des de l'any 2015.

El Pla és una eina per a l'impuls de l'ApS a la parròquia, per reforçar i optimitzar els projectes que desenvolupen els alumnes de batxillerat de l'Escola

Andorrana, anomenats Projecte de Participació Actuació Servei (PAS), per obrir més àmbits d'actuació d'aquests projectes al Comú d'Andorra la Vella i per oferir eines als referents que acompanyen als joves. Però sobretot és un primer Pla que té vocació d'ampliar-se, tant en àmbits, com en participants i col·laboradors. Per això dues de les estratègies del Pla giren entorn al vincle amb les associacions de la parròquia i la divulgació dels projectes.

Per últim proposo algunes conclusions, i reptes que em planteja el desenvolupament del Pla, més enllà de la seva planificació, i com les complicitats entre diferents actors socials seràn claus per impulsar els ApS a la parròquia d'Andorra la Vella.

Vull agrair el seu suport al Comú d'Andorra la Vella, a l'Escola Andorrana i a les tècniques del Servei de Joventut i Participació Ciutadana i altres col·legues, que m'han ajudat a tirar endavant aquest projecte.

2. MARC TEÒRIC

L'Aprentatge Servei (ApS) és una estratègia metodològica que vincula directament el procés d'aprenentatge dels alumnes amb la realitat que els envolta. L'expressió *service-learning* es va utilitzar per primer cop el 1966 (Trilla, 2009,33) però els diferents tipus d'estratègies i enfocaments fan que aquesta metodologia es desenvolupi de diferents formes, tot i mantenint uns trets essencials comuns. Es tracta d'una metodologia que serveix per relacionar els aprenentatges dels alumnes directament amb les necessitats de la seva comunitat i oferir-los l'oportunitat de realitzar una acció per millorar la seva qualitat de vida i la dels seus conciutadans.

Els orígens de l'Aprentatge i Servei es remunten a principis del segle passat, i tot i que no seria honest atribuir la idea d'aquesta metodologia a una persona, corrent o institució, si que és important reconèixer la tasca dels impulsors de la Nova Escola, de la pedagogia activa, en definitiva, els impulsors de l'aprenentatge a través de la pràctica (De la Cerda, 2009,16). En aquest sentit, cal destacar les nombroses aportacions del nord-americà John Dewey, pedagog, psicòleg i filòsof referent de la primera meitat del segle XX.

“L'educació és un procés social. L'educació és creixement. L'educació no és una preparació per a la vida, l'educació és la mateixa vida.” (Dewey, J., 1938)

Dewey (1918) ja avançava a principis del segle passat, que no és suficient promoure la llibertat dels infants i una metodologia activista que fomenti el paper protagonista dels alumnes, sinó que és necessari obrir les escoles a la comunitat, evitar el seu aïllament i que aquestes tinguin un paper important en el foment de la xarxa comunitària. L'autor, defenia l'aprenentatge pràctic i la formació cívicosocial, i posava en valor el paper de l'escola en la democràcia i la importància d'educar infants compromesos amb el seu entorn.

“Oferir a l'infant una educació que el faci esdevenir un humà millor, més feliç, que li mostri les seves

capacitats i com les pot utilitzar, de manera material i social, en el seu entorn.” (Dewey, J. ,1918)

Per tant l'ApS suposa un pas més enllà dels corrents activistes en què els alumnes, com a protagonistes del seu procés d'aprenentatge, resolen progressivament els nous reptes que se'ls plantegen, treballant per projectes i de manera cooperativa; es tracta, en aquest cas, de resoldre coses reals (Trilla, 2009, 37). L'ApS està estretament lligat a les necessitats de l'entorn, i per tant és una metodologia d'utilitat social que “situa els joves en contacte directe amb la seva comunitat i els fa responsables de l'entorn on viuen” (Martín, 2009,107). Amb l'ApS, els alumnes aprenen a través de la pràctica, però aquesta pràctica a més té una projecció social, té un impacte sobre el seu entorn i per tant promou la participació cívica dels infants, el treball cooperatiu amb altres persones fora del centre escolar i el tractament transversal de continguts. Així mateix, és una pedagogia orientada a l'autoestima dels alumnes, que col·laboren en el bé comú i comproven els resultats de les seves accions. D'aquesta manera l'aprenentatge es converteix en significatiu.

En definitiva, les activitats d'ApS poden ser molt variades, i avui en dia es coneix una diversitat d'iniciatives engegades per les escoles, sobretot en els darrers trenta anys. Tot i així, cal establir-ne unes característiques bàsiques que garanteixin que s'aprofiten totes les potencialitats educatives que aporta aquesta metodologia, si podem anomenar-la “només” així. Els experts li atribueixen quatre característiques principals que contribueixen a definir-ne el concepte i buscar-ne els trets comuns (De la Cerda, 2009, 30). Utilitzarem aquestes quatre característiques per valorar les experiències prèvies desenvolupades a l'Escola Andorrana però també per dissenyar les activitats que es presentaran al catàleg:

1. L'ApS pretén donar resposta a les necessitats reals de la societat. El resultat d'aquesta activitat o metodologia ha de tenir un impacte per millorar l'entorn proper dels alumnes.

2. L'ApS es basa en una pedagogia centrada en la llibertat i la participació dels alumnes, que fomenta l'aprenentatge a través de la pràctica i la reflexió.

3. L'ApS es treballa en xarxa per tal de connectar l'escola amb l'entorn. Promou una escola oberta a la societat que es connecta amb diferents entitats o agents socials, per garantir la bona organització i implementació de l'activitat sobre el territori.

4. L'ApS es relaciona d'una banda amb aprenentatges que tenen per finalitat impulsar l'educació en valors i el compromís cívic i, per altra banda, amb aprenentatges que serveixen per a la millora de la qualitat de vida dels propis alumnes, però també de la seva comunitat.

Per últim, em sembla important remarcar que més enllà d'una metodologia educativa, l'ApS és una oportunitat per fomentar la participació ciutadana dels més joves així com l'exercici d'una ciutadania responsable i activa. Un projecte d'ApS amb un impacte sobre el benestar de la comunitat, en paraules de Rogert Hart (1993), és participació genuïna si compta amb la complicitat dels alumnes. Així mateix, i en paraules de Trilla (2001), és participació consultiva o projectiva. En qualsevol cas, és important remarcar aquest aspecte perquè amb l'ApS els joves tenen l'oportunitat de realitzar una aportació crítica a la societat (Puig *et al.*, 2009,53). Entendre l'ApS des d'aquest enfocament ens permet utilitzar aquesta eina com un mecanisme per afavorir la participació cívica dels més joves, per a l'enfortiment de la xarxa social; en definitiva per a la cohesió social. La importància de les entitats sense ànim de lucre i altres agents socials en l'ApS és un aspecte que cal tenir en compte en el marc de la participació ciutadana. Més enllà de foment de drets polítics, cal aspirar a entendre la coresponsabilitat dels ciutadans en tot allò que afecta al benestar social, ja que com afirma Roser Batlle (2009, 77), d'una societat formada per ciutadans actius i compromesos esdevé el que es coneix com *capital social*. I una societat amb un alt capital social és més capaç d'afrontar les adversitats. Val a dir que en tots els països europeus, en més o menys mesura, l'abstenció dels joves a les eleccions i la seva manca de compromís polític i cívic és una

qüestió que preocupa ja que afecta la salut de les democràcies europees (Moran y Benedicto, 2009). Però d'altra banda, és a l'etapa de la joventut on han d'esdevenir les primeres experiències participatives, ja que el comportament polític evoluciona de manera correlativa amb l'edat. En aquest sentit les institucions públiques han de posar els mitjans perquè els joves puguin exercir els seus drets i deures com a ciutadans, aprofitant les potencialitats dels joves que es deriven de la seva capacitat d'innovació i transformació de la realitat social (Benedicto, 2011). L'ApS en aquest sentit té una funció doble, ja que no només afavoreix el desenvolupament dels alumnes sinó que també té una clara vocació d'enfortir la democràcia i el capital social de la comunitat on s'actua.

“La ciutadania no s'imposa, es construeix.” (Hart, R.)

3. PRESENTACIÓ DEL CONTEXT

3.1. Marc Legal

A continuació recullo tota aquella normativa que té una repercussió en el projecte que plantejo, tan a nivell local com nacional. Per això és important començar recordant que Andorra va signar i ratificar, l'any 2005, la **Convenció dels Drets dels Infants** aprovada per l'Assemblea General de les Nacions Unides el 20 de novembre de 1989. No es necessari entrar en detall sobre el contingut d'aquesta convenció abastament coneguda, sobretot pels professionals de l'educació, però sí que és important reconèixer que a partir d'aquesta ratificació les institucions públiques andorranes han estat molt més sensibles a aquest col·lectiu i progressivament s'han implementat millores en recursos, però també en normatives, per a la protecció dels infants i adolescents.

El mes de febrer del 2019 el Consell General d'Andorra (el Parlament) va aprovar la **Llei qualificada dels drets dels infants i els adolescents**. Es tracta d'una llei prou extensa, amb més d'un centenar d'articles, que abraça els diferents àmbits de la vida dels menors d'edat, posant especial èmfasi en la seva atenció, cura i protecció, però també en la seva participació a la vida pública. Seguidament destacaré aquells articles que em semblen més rellevants per al projecte que ens ocupa.

Els articles 25 i 26 de la dita llei fan referència, respectivament, al dret a la llibertat d'expressió, i al dret a la informació, d'acord amb l'article 13 de la Convenció. Així mateix, també obliga a les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, a incentivar la producció i la difusió de materials informatius per infants i adolescents, i fomentar la participació dels mateixos beneficiaris en el disseny d'aquests materials. Les administracions públiques també han de facilitar l'accés a serveis d'informació, culturals, i de lleure.

L'Article 28 fa referència al dret a la participació social i cultural, i a incorporar-se progressivament a la ciutadania activa, d'acord amb el grau de desenvolupament personal. Igualment obliga les administracions públiques a adoptar les mesures legislatives i administratives adequades per facilitar l'exercici ple dels drets i les llibertats civils, socials i polítiques dels infants, segons la normativa aplicable i el seu grau de desenvolupament. Evidentment la llei també garanteix, entre molts altres, el dret a ser escoltat i el dret a l'educació (Article 13 i 28, respectivament, de la Convenció) així com a obtenir-ne el major grau possible que els permeti desenvolupar-se al nivell màxim de les seves possibilitats i gaudir d'una educació gratuïta.

Per últim, és important destacar que per primera vegada una llei contempla els Deures dels infants i adolescents en general (Article 18 de la Llei), de manera que es pretén “potenciar la cultura del deure com a exercici responsable dels drets esmentats, del respecte cap a la resta de ciutadans i l'assumpció de les conseqüències dels comportaments propis, de forma que darrere de cada dret hi ha un deure”. D'aquesta manera la llei marca uns deures en l'àmbit familiar i en l'escolar, però també en l'àmbit social (Article 58) on constata que els infants i adolescents han d'exercir com a ciutadans actius, de forma participativa i responsable. En aquesta llei també consten els deures dels pares o tutors.

D'altra banda, cal tenir en compte la normativa aplicable al centre escolar en el qual es desenvoluparà en un primer moment el Pla que plantejo. I per això cal referir-se a la **Llei d'ordenament del Sistema educatiu andorrà** de 2018, que deroga l'anterior del 1994, per adaptar-se a l'evolució del propi sistema i en relació a les normatives internacionals, i també a la incorporació del Pla estratègic per a la renovació i millora del sistema educatiu andorrà (PERMSEA). En aquest sentit la Llei determina que:

- Són finalitats del sistema educatiu andorrà “promoure el desenvolupament cultural, intel·lectual, social, corporal i moral de les persones i fomentar l'esperit universal crític i creatiu, així com els comportaments d'adaptabilitat, autonomia i emprenedoria.” (Article 3)

- “L’educació ha d’afavorir la implicació de les persones en el desenvolupament d’una societat sostenible, tant en l’àmbit social com en el mediambiental i l’econòmic i ha de formar en el respecte de la diversitat i dels drets i les llibertats fonamentals i en l’exercici de la tolerància dins dels principis democràtics de convivència i pluralisme.” (Article 3)
- L’equip docent i les metodologies emprades han de tenir com a principi bàsic, entre d’altres, “la interacció, la convivència i la participació democràtica”. I concretament en l’etapa de batxillerat, la formació ha de “promoure el desenvolupament d’un perfil competencial i d’uns coneixements que afavoreixen una inclusió plena dels alumnes a la societat.” (Article 17)

En definitiva la normativa de referència ens serveix per emmarcar el Pla per a l’Impuls de l’ApS en els cursos de batxillerat de l’Escola Andorrana, però també cal tenir en compte la normativa que afecta el Comú d’Andorra la Vella, administració impulsora del Pla. Les seves competències venen descrites a la **Llei qualificada de delimitació de competències dels Comuns**. Tot i que les competències de joventut específicament no consten en aquesta llei, si que apareixen altres estretament relacionades, com “l’organització i promoció d’activitats socials, culturals, esportives i d’educació física no escolar i de les festes tradicionals,”(Article 4, punt 12) així com “La realització de qualsevulla activitat i prestació d’altres serveis públics que siguin adients per a la satisfacció de les necessitats i interessos de la comunitat parroquial” (Article 4, punt 14).

Aquesta Llei també determina que les competències no descrites en la mateixa, corresponen a l’Estat. Per tant la competència sobre educació, per exemple, correspon al Govern central. En aquest sentit, les escoles, l’ensenyament obligatori i post-obligatori i l’ensenyament superior són gestionats pel Govern, a través del Ministeri d’Educació. Però les activitats culturals, socials o esportives són competència dels Comuns. En el mateix sentit que les competències sobre educació, ens podríem referir a les polítiques de joventut. Ja que si no consten en aquesta Llei, es pot interpretar que són competència

del Govern. Però la realitat és que els comuns han treballat tradicionalment amb els infants i joves en l'àmbit del lleure, acollint-se al punt 14, de l'article 4, de la citada Llei de competències, com a resposta a la necessitat creixent d'atendre als infants i joves de la parròquia, fora de l'horari escolar i en vacances escolars. En aquest sentit Servei de Joventut i Participació Ciutadana del Comú d'Andorra la Vella, també han desenvolupat normatives, que cal considerar de manera prèvia a la implementació d'un projecte d'aquestes característiques.

La normativa de la Central, espai d'Informació i dinamització de joves (2016)¹ en la seva exposició de motius explica que aquest servei "en la mesura de les competències comunals, pretén afavorir el desenvolupament de les i els joves com a persones respectuoses amb l'entorn, autònomes, compromeses, crítiques i participatives". Així mateix, en l'Article 6 sobre els serveis, projectes i activitats, determina que, entre altres, "participa en la coordinació i/o realització d'activitats amb altres entitats i també genera projectes o activitats en relació a les demandes de les persones joves o sobre necessitats detectades."

Per últim, cal mencionar que el Servei de Participació Ciutadana gestiona entre altres projectes, el Registre comunal d'associacions, que d'acord amb la seva normativa², pretén impulsar la participació del teixit associatiu així com el seu desenvolupament al territori.

¹ Ordinarió del 14-4-2016 de La Central, espai d'informació i dinamització de joves. Butlletí Oficial del Principat d'Andorra, Núm. 24 20 d'abril del 2016

²Ordinarió relativa a la normativa per a l'atorgament de subvencions per a l'organització i la promoció d'activitats i serveis socials, culturals, esportius, juvenils, d'interès turístic i de dinamització comercial que es desenvolupin a la parròquia d'Andorra la Vella, de 2015. Recuperat de: <https://www.bopa.ad/bopa/027033/Pagines/qa27033006.aspx> (el 13 de juny de 2019)

3.2. Els tres sistemes educatius i els centres escolars d'Andorra la Vella

Andorra la Vella, amb 22.151 habitants, és la capital del Principat i per això concentra la majoria dels serveis públics del país, així com els centres educatius. A la parròquia hi viuen 1.260 joves d'entre 12 i 18 anys, i hi ha més de 2.000 alumnes d'aquesta edat, provinents d'altres parròquies. L'existència de tres sistemes educatius al país, fa que a Andorra la Vella hi hagi cinc centres educatius diferenciats: l'Escola Andorrana (d'acord al sistema educatiu andorrà), el Lycée Compte de Foix (d'acord al sistema educatiu francès), l'Escola Espanyola Maria Moliner (d'acord al sistema educatiu espanyol), l'Escola M. Janer i el Col·legi Sant Ermengol (aquests dos últims, de caràcter confessional, dependents dels sistema educatiu espanyol). Tots els alumnes escolaritzats al país en els sistemes educatius espanyol i francès han de desplaçar-se a Andorra la Vella per cursar els estudis secundaris. En el cas de l'Escola Andorrana succeeix el mateix amb el centre de batxillerat, que és l'únic al país, però no amb els centres de secundària; n'existeixen dos més: un a la parròquia d'Ordino i un altre a la parròquia d'Encamp. Així doncs l'Escola Andorrana de segona ensenyança d'Andorra la Vella acull els alumnes de Sant Julià de Lòria, Andorra la Vella i alguns d'Escaldes-Engordany.

En la Taula 1 detallo breument les dades principals dels centres educatius de la parròquia:

Taula 1- Dades d'alumnes per centres.

	Total d'alumnes	línies
Escola Andorrana de segona ensenyança	388	4 línies en cada curs
Escola Andorrana de Batxillerat*	430	(dades no obtingudes)
Escola Espanyola Maria Moliner	371 244 alumnes d'educació secundària 127 alumnes de batxillerat	2 línies 1r ESO 3 línies 2n ESO 3 línies 3r ESO 3 línies 4t ESO 2 línies 1r BATX 3 línies 2n BATX
Lycee Compte de Foix	598	Lycee générale et technologique 348 alumnes Lycee Professionel 250 alumnes
Escola M. Janer	258	3 línies per curs
Col·legi Sant Ermengol	(dades no obtingudes)	—

Pel que fa als plantejaments pedagògics de l'Escola Andorrana, el **Pla estratègic de renovació i millora del sistema educatiu andorrà (PERMSEA)**³ s'implementa el curs 2012-2013, i afecta a tots els seus graus de l'escola progressivament, des de la maternal fins al batxillerat i la formació professional.

Aquesta renovació educativa es concreta en un nou enfocament pedagògic que pretén el desenvolupament de competències específiques i transversals en els alumnes, a través d'una proposta organitzativa i metodològica que permeti l'assoliment d'aquestes competències. El **Decret de l'educació bàsica obligatòria dels sistema educatiu andorrà (2015)**⁴ determina que "L'actuació

³ Es pot consultar la informació relativa al PERMSEA a: <https://www.educacio.ad/sistema-educatiu-andorra/permsea> (consultat el 28 de juny del 2019)

⁴ Decret del 25-2-2015 d'ordenament de l'educació bàsica obligatòria del sistema educatiu andorrà. Butlletí Oficial del Principat d'Andorra, núm. 17, 4 de març del 2015. Recuperat de: <https://www.bopa.ad/bopa/027017/Documents/ga27017062.pdf> (consultat el 3 de juliol de 2019)

educativa dels cicles de l'educació bàsica obligatòria es basa en els principis d'equitat, respecte dels drets humans i els valors de ciutadania democràtica, la igualtat de gènere, l'educació inclusiva i l'educació en la diversitat, el plurilingüisme, la interculturalitat, el desenvolupament sostenible i, en general, en els drets i principis proclamats per la Convenció sobre els drets de l'infant, aprovada per l'Assemblea General de les Nacions Unides el 20 de novembre de 1989" (Article 2). De la mateixa manera, constata que la integració dels àmbits de formació en el marc curricular ha d'enllaçar els aprenentatges escolars amb "les situacions de la vida quotidiana i els fenòmens socials, des d'una mirada crítica i fonamentada sobre l'entorn personal, social i cultural", dels alumnes (Article 5).

En aquest sentit, de les set competències generals que els alumnes han d'haver desenvolupat en acabar de l'educació bàsica obligatòria, la primera que estipula el decret fa referència a la "competència social i de ciutadania democràtica" que ha de permetre a l'alumne "relacionar-se cívicament amb les persones i amb l'entorn, prendre decisions que l'afectin, a escala personal o a nivell social, i exercir la ciutadania democràtica en el si de la mateixa comunitat, del país i, en general, a escala global" (Article 6). Igualment en el document que defineix els àmbits de formació del PERMSEA⁵, consta l'àmbit específic de la Ciutadania i Convivència.

En la etapa de batxillerat, i de manera coherent amb la consecució del programa educatiu de l'educació obligatòria, durant el curs 2017-2018 s'inicia la implementació del PERMSEA en aquest nivell i en la formació professional. El **Programa de competències transversals de batxillerat de l'Escola Andorrana**⁶ determina que els seus alumnes de batxillerat hauran "d'implicar-

⁵ Àmbits de formació del Pla estratègic de Renovació pedagògica de l'Escola Andorrana, recuperat de https://www.educacio.ad/images/stories/sistemes/PlaEstrategic/AmbitsFormacio_oct13.pdf (consultat el 15 de juny de 2019)

⁶ Àrea d'Ordenament Curricular Ministeri d'Educació i Ensenyament Superior Sant Julià de Lòria (14 de desembre del 2017). *Programa de competències transversals de batxillerat de l'Escola Andorrana*. Recuperat de : https://www.educacio.ad/images/stories/estudis/Batxillerat/ProgBatx_CompetenciesTransversals.pdf

se en iniciatives o projectes per al benestar individuals i/o col·lectiu i actuar i viure en coherència amb els valors democràtics.”

4. DESCRIPCIÓ I ANÀLISIS DE LES EXPERIÈNCIES PRÈVIES

4.1. Experiències prèvies de l'Escola Andorrana d'Andorra la Vella

Com ja hem avançat en l'apartat on hem descrit la normativa relativa a l'Escola Andorrana, es tracta d'una escola fortament compromesa amb la formació democràtica dels alumnes, on s'han desenvolupat diverses experiències que es podrien considerar Aprenentatge Servei. L'Escola Andorrana sempre ha estat una escola conscient de la importància de la comunitat educativa que es genera al voltant del centre escolar durant el procés d'aprenentatge dels alumnes, però a partir del PERMSEA es reafirma la voluntat del sistema educatiu andorrà de potenciar una escola oberta, que es coordini amb altres institucions culturals i educatives, que faciliti la participació de tots els actors de la comunitat educativa i que promoció l'esperit crític dels alumnes, així com una formació en la cultura de la pau, la solidaritat i la cooperació⁷. La recent implementació d'aquest nou Pla estratègic requereix d'una adaptació per part dels docents, i tots els professionals del centre escolar, que progressivament han anat implementant millores a les programacions de les Unitats Temporals (UT) així com en la gestió eficient i sostenible dels centres educatius.

A l'Escola Andorrana de segona ensenyança de Santa Coloma (Andorra la Vella), la majoria d'experiències que s'han desenvolupat vinculant la formació dels alumnes amb un servei a la comunitat, s'han donat en el programa d'Aula Oberta, un programa dirigit a alumnes que requereixen unes adequacions curriculars específiques i que destinen una part de l'horari lectiu a la pràctica d'habilitats fora de l'aula. En aquest sentit, els programes de l'Aula Oberta contempnen col·laboracions amb diferents entitats públiques per tal que els alumnes siguin conscients de la utilitat dels seus aprenentatges. Per exemple, des de l'any 2015, el centre escolar col·labora amb el Comú d'Andorra la Vella

⁷ Es pot consultar la presentació del Pla estratègic per a la renovació i millora del sistema educatiu andorrà al següent enllaç: https://planipolis.iiep.unesco.org/sites/planipolis/files/ressources/andorra_pla_estrategic.pdf (consultat el 3 de juliol de 2019)

per utilitzar, conjuntament amb els avis de la casa pairal, un hort de 400 m² situat molt a prop de l'escola. Els alumnes tenen cura d'aquest espai i el conreen, en col·laboració amb la gent gran, establint també moments en què intercanvien impressions i coneixements. Per tant és un procés d'Aprenentatge Servei, on la reciprocitat, tant en els aprenentatges com en els serveis, entre alumnes i gent gran és un valor afegit. Amb la implementació del PERMSEA, el projecte curricular de l'Aula Oberta evoluciona per adaptar-se a les UT

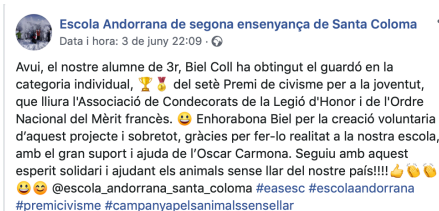
de segona ensenyança, i es destinen 4 hores

setmanals a un projecte vinculat, en la majoria de casos, amb la comunitat més propera al centre. Durant aquest curs 2018-2019, per exemple, s'ha aprofitat l'època d'enjardinament dels espais verds de la ciutat, perquè els alumnes de l'Aula Oberta, en col·laboració amb el Servei de parcs i jardins comunal, realitzin l'enjardinament i millora d'un parc situat molt a prop del centre escolar (Parc del Cedre). Els alumnes han dut a terme l'activitat d'acord amb les indicacions dels responsables, però amb la motivació de millorar un espai de lleure utilitzat principalment pels joves del barri, ja que disposa d'un camp de futbol mini. A partir d'aquesta primera experiència, es proposa que els alumnes puguin continuar aportant millores a l'espai, des de les seves pròpies propostes i en col·laboració amb els serveis comunals. Així doncs, i en relació als trets característics de l'Aprenentatge Servei descrits en l'apartat de marc teòric, **aquestes experiències s'ajusten a les necessitats de la comunitat, fomenten la llibertat i la participació de l'alumne, es vinculen amb diferents agents o entitats socials i finalment fomenten en els alumnes aprenentatges, relacionats en aquest cas amb les competències per àmbits i amb les transversals.**

Facebook Escola Andorrana de segona ensenyança d'Andorra la Vella

Pel que fa als alumnes que segueixen el currículum ordinari, el PERMSEA ha implementat amb els alumnes de tercer i quart de segona ensenyança el que s'anomena Projecte Integrador. Durant el curs, cada alumne ha de desenvolupar, de manera individual, dos projectes per millorar el seu entorn. Els tutors acompanyen els alumnes en aquest procés que ha de resultar en un

Facebook Escola Andorrana de segona ensenyança d'Andorra la Vella

projecte elaborat per ells mateixos, amb un esquema predefinit en què detecten la necessitat, n'elaboren una proposta de millora i dissenyen, o realitzen, en alguns casos, una acció per millorar la qualitat de vida de les persones. Finalment, presenten el projecte a un tribunal docent que el valora, comptant també amb els seus companys com a públic. En aquest projecte es prioritza l'interès personal de l'alumne, i la seva capacitat d'emprenedoria, ja que no han d'implementar obligatòriament el servei, ni contactar amb entitats del territori. La voluntat és que els alumnes, de manera autònoma, puguin

analitzar el seu entorn i decideixin ells mateixos com hi volen intervenir, si amb una intenció més social, una de més artística, o bé una de projecció laboral. Per tant, en els mateixos termes abans descrits, els projectes integradors no poden ser considerats projectes d'Aprenentatge Servei, ja que no estan relacionats necessàriament amb unes necessitats reals ni tampoc han d'implicar una relació amb entitats de l'entorn. Tanmateix algunes propostes suggerides pels mateixos alumnes poden ser considerades Aprenentatge Servei, quan decideixen realitzar el projecte en col·laboració amb una entitat o institució de fora de l'escola. A tall d'exemple, podem citar el projecte d'uns joves que van realitzar una campanya per a la cura i atenció als animals sense llar conjuntament amb una associació protectora d'animals. Aquest projecte, a més a més, va rebre el reconeixement del Premi de civisme per a la joventut que lliura la Legió de l'Honor i l'Ordre Nacional del Mèrit francès.

També cal mencionar que els alumnes de 4t, amb la voluntat de continuar treballant les competències transversals descrites al Programa educatiu de segona ensenyança, desenvolupen el projecte CEDRE (com s'anomena la residència de la tercera edat, situada molt a prop del centre escolar), en què durant una setmana, dissenyen i desenvolupen activitats amb les persones que resideixen en aquest centre. Els alumnes decideixen el tipus d'activitats, tot i que és una activitat obligatòria. És un projecte on es dona un aprenentatge evident, mentre l'alumne ofereix un servei a la comunitat, en col·laboració amb una entitat fora de l'escola, que es basa en la necessitat de fomentar la convivència intergeneracional, així com evitar la soledat de les persones grans que resideixen en centres. **És doncs un projecte d'Aprenentatge Servei on la participació i decisió dels alumnes ve condicionada pels límits propi del projecte, però alhora, el tipus de servei garanteix la satisfacció dels alumnes després d'haver-hi participat.** A més a més, el projecte es realitza en col·laboració amb els professionals del Centre Residencial el Cedre. D'altra banda, cal mencionar que durant aquest curs, a través de la UT de ciències naturals, els alumnes han organitzat una jornada de donació de sang, conjuntament amb Creu Roja Andorra i el Banc de Teixits de Catalunya. Durant el procés, han organitzat l'esdeveniment i han posat en pràctica tot allò necessari perquè fos un èxit. L'experiència ha estat tan positiva per alumnes, professors i entitats que s'ha acordat la continuïtat per al curs vinent. Així doncs, podem comprovar que **aquest tipus de projectes estan fonamentats en necessitats reals, promouen la llibertat i la participació dels alumnes en diferents graus, amplien els aprenentatges d'acord amb el programa escolar i implementen un servei que té un impacte sobre el territori.**

Per últim val a dir que en els darrers quatre anys, des del centre escolar s'han desenvolupat diverses accions de voluntariat durant les estones lliures dels alumnes (les hores de pati o els dimecres a la tarda). Alguns d'aquests projectes han estat impulsats per professors o personal no docent del centre en col·laboració amb alguna entitat de caire social o ONGs, i fàcilment es relacionen amb les competències transversals del currículum escolar. Aquest

és el cas del projecte POLSERES CANDELA, a favor de la investigació del càncer infantil a l'Hospital Sant Joan de Déu de Barcelona. Tot i que són activitats dirigides pels responsables per realitzar una campanya de sensibilització o servei per una causa, **són activitats que els alumnes fan voluntàriament, en gaudeixen, estan relacionades amb les competències transversals del currículum, coneixen l'entorn, les entitats i les necessitats i, en acabat, tenen l'oportunitat de comprovar els resultats dels seus serveis.** Els mitjans de comunicació s'han fet ressò d'algunes d'aquestes iniciatives, fomentant així que la resta de la societat les valori i reconegui. Per tant, des del meu punt de vista són activitats d'Aprenentatge i Servei pròpiament dites.

Facebook Escola Andorrana de segona ensenyança d'Andorra la Vella

Pel que fa a la continuïtat d'aquests projectes en l'etapa de batxillerat, cal destacar el Projecte Jove Voluntariat Lector, un projecte interescolar, impulsat per una professora de l'Escola Àgora (La Massana), que implica voluntàriament joves de l'etapa de batxillerat i educació superior dels diferents centres del país. L'objectiu principal del projecte és que els alumnes participin en la lectura de contes a les residències de gent gran. De la mateixa manera que en el projecte CEDRE de l'Escola de segona ensenyança, la participació de l'alumne està limitada per la pròpia organització del projecte, però **les característiques concretes del servei són, en la majoria de casos, molt satisfactòries pels alumnes. Participen voluntàriament, escullen els textos, es relacionen amb gent gran de centres residencials, aprenen i són útils.**

En conclusió, comprovem que l'Escola Andorrana és un centre educatiu compromès amb el tipus de pràctiques d'Aprenentatge Servei, que utilitza la metodologia des de l'etapa de segona ensenyança en la planificació curricular

(projecte CEDRE), i a més a més desenvolupa altres iniciatives similars que faciliten que els joves es familiaritzin amb la pràctica. D'una manera progressiva, l'alumne ha d'implicar-se cada cop més en la detecció de les necessitats i en el coneixement de l'entorn. I això, fins a l'etapa de batxillerat, en la qual el programa preveu el projecte de Participació, Actuació i Servei. Per la seva especificitat, en aquest treball hi dedico un apartat diferenciat.⁸

4.2. El projecte PAS de batxillerat de l'Escola Andorrana

Les modalitats de batxillerat de l'Escola Andorrana són:

- Batxillerat artístic i de la comunicació
- Batxillerat científic i tecnològic
- Batxillerat econòmic i social
- Batxillerat humanístic i lingüístic

El projecte Participació, Actuació i Servei (PAS), és conjuntament amb el Projecte de Recerca, i a partir del curs 2017-2018, una de les eines metodològiques implementades amb el PERMSEA a l'etapa de batxillerat. Els alumnes disposen dels dos anys de batxillerat per realitzar-lo, i és indispensable per a l'obtenció del títol de batxillerat, per tant els alumnes que han finalitzat l'etapa de batxillerat aquest any són la primera generació del PERMSEA a batxillerat.

Per analitzar de manera acurada el projecte PAS, he tingut l'oportunitat de reunir-me amb la cap d'estudis així com amb la professora coordinadora del projecte. Així mateix, la direcció m'ha facilitat documents informatius sobre el projecte i les memòries d'alguns alumnes, de manera anònima, a fi de valorar la reacció dels alumnes davant aquesta experiència.

⁸ Per realitzar aquesta descripció i anàlisi, s'ha comptat amb la col·laboració de la direcció de l'Escola Andorrana de segona ensenyança d'Andorra la Vella.

Tal com exposa al document de presentació del PAS (Annex 1), el projecte permet treballar competències transversals, especialment lligades al desenvolupament personal i interpersonal, així com la iniciativa i l'emprenedoria. Segons el mateix, el projecte té un propòsit clarament definit al voltant de les arts, les ciències, el pensament creatiu, l'activitat física i el servei a la comunitat, i es pot desenvolupar de manera individual o en grup reduït. El projecte no té destinat un horari lectiu i els alumnes hi han de dedicar 75 hores al llarg dels dos cursos, quelcom que el tutor va controlant en funció del treball presentat pels alumnes a les tutories destinades al projecte PAS i al Projecte de Recerca, de dues hores setmanals. En aquesta darrera promoció una vintena de professors han estat tutors del PAS.

S'estableixen tres tipus de projecte PAS:

- **Accions directes:** que són projectes en els quals els alumnes desenvolupen un servei relacionat directament amb les persones, el medi ambient o els animals. En aquest tipus de projectes els alumnes han de destinar un mínim de 20 hores al servei concret.
- **Accions o promocions indirectes:** són projectes en què els alumnes dissenyen o elaboren un recurs per resoldre una necessitat d'un col·lectiu concret.
- **Promoció d'una causa:** són projectes en els quals els alumnes promouen una qüestió d'interès públic per fomentar la presa de consciència i el canvi d'hàbits.

Els alumnes tenen la responsabilitat d'escollir el tipus de projecte, acció o servei que volen desenvolupar, així com les entitats amb les quals volen col·laborar. En aquest sentit, es pretén que el jove realitzi el primer contacte amb l'entitat col·laboradora, tot i que en la majoria de casos, per desconeixement dels alumnes, els tutors han d'orientar i en alguns casos facilitar els contactes perquè els alumnes s'adrecin a una entitat de caire social o a una institució pública. Són els tutors dels alumnes els que han de mantenir

un seguiment de les diferents fases del projecte, des del seu disseny fins al desenvolupament, realitzar-ne una orientació quan s'escaigui i finalment validar el projecte. Desconec quins són els criteris de validació dels projectes i si són els mateixos per a tots els tutors. En qualsevol cas, cal garantir l'unificació d'eines de què disposen els tutors per orientar els alumnes en aquest projecte fora de l'àmbit acadèmic així com els criteris de valoració, donat que el ventall de possibilitats per projecte és molt ampli. Val a dir que l'avaluació del projecte no comporta una nota, sinó la validació del projecte per part del tutor.

El projecte PAS es presenta als alumnes durant el primer trimestre del primer curs de batxillerat, i a través d'una dinàmica de grup es procura que identifiquin els seus interessos, així com els valors que els agradaria treballar. Es tracta que els alumnes siguin conscients del procés d'aprenentatge que experimenten en quant a les competències transversals que estipula el programa curricular del centre així com d'estimular un creixement personal conscient.

No hi ha cap dubte que el PAS és un projecte que fomenta la llibertat i la participació dels alumnes, els aprenentatges de les competències transversals com ara el compromís cívic, i que es basa en una detecció de necessitats prèvia a partir de la pròpia anàlisi; amb tot, però no implica cap treball en xarxa. Cal veure com es desenvolupen en la realitat per saber si s'adequa o no a una metodologia d'Aprenentatge Servei.

Gràcies a la consulta d'algunes reflexions personals dels alumnes que han obtingut el títol de batxillerat aquest curs 2018-2019, he pogut constatar que la majoria opten per un projecte d'acció directa, relacionat amb una entitat social del territori. Totes les accions desenvolupades han aportat un aprenentatge conscient, i en els casos on la llibertat de l'alumne per participar-hi ha estat alta, els alumnes han valorat també l'aprenentatge a través dels errors comesos. Tots els que han realitzat una acció directa coincideixen en valorar el creixement personal que els ha aportat l'experiència, l'augment d'autoestima i el canvi de visió, des de l'inici del projecte i fins al final, que ha desencadenat en el treball de valors com ara la solidaritat i la cooperació. Han estat una

minoria els alumnes que han optat per l'opció de projecte per promocionar una causa d'interès públic, sense col·laborar amb cap entitat ni desenvolupar cap servei a la comunitat. Alguns joves també han aprofitat el PAS per tenir una primera experiència laboral que els ajudi a dissenyar el seu itinerari formatiu i professional. Aquest és el cas, per exemple, dels joves que han realitzat un projecte en l'àmbit de l'educació amb infants de ludoteques o escoles. Per últim, val a dir que l'espai de reflexió que facilita la redacció de la memòria és una oportunitat per augmentar la consciència sobre els aprenentatges i perquè els alumnes valorin aspectes que en un primer moment poden passar desapercebuts. No obstant això, el projecte no preveu una presentació pública ni l'intercanvi amb els companys. En qualsevol cas, tot i el plantejament inicial dissenyat des de l'escola, **la majoria d'alumnes opten voluntàriament per realitzar projectes d'ApS que els permeten realitzar una acció d'ajuda en col·laboració amb una organització o entitat social.**

Pel que fa a les dificultats que s'han trobat durant aquesta primera promoció d'alumnes del PERMSEA en relació al PAS, aquesta és principalment la novetat de la metodologia. Una novetat pels alumnes i pels tutors, que han anat millorant progressivament i en funció de cada cas. Una dificultat manifestada per l'equip ha estat motivar una part de l'alumnat, que no entenia la utilitat d'aquest projecte en el marc curricular de batxillerat, al·lidònia tractar-se del primer cop que es duia a terme. No obstant això, finalment, la gran majoria d'alumnes han mostrat la seva satisfacció en finalitzar-lo. Un altre aspecte a destacar és la manca d'una xarxa d'entitats coneixedores i implicades en el projecte. La novetat del mateix fa que les associacions de caire socio sanitari, cultural o de cooperació desconeguin les oportunitats que ofereix col·laborar amb el projecte PAS, malgrat que la majoria de les entitats que hi han participat fins ara han mostrat la seva voluntat de continuïtat. Així doncs, un objectiu de l'escola és crear una xarxa estable d'entitats i institucions que col·laborin amb el projecte PAS i per això mateix, a partir del proper curs 2019-2020, es pretén organitzar una exposició amb alguns dels projectes PAS finalitzats d'antics alumnes i oferir l'oportunitat a diferents entitats o organitzacions perquè

presentin la seva tasca als futurs alumnes. D'aquesta manera els alumnes tenen una perspectiva més real de les possibilitats de projectes PAS que poden desenvolupar lliurement i això facilita també la tasca del tutors a l'hora d'orientar als alumnes sobre els diferents projectes que poden desenvolupar.

Entenc, doncs, que aquests aspectes circumstancials són donats per la nova implementació del projecte, però igualment crec que cal prestar especial atenció a la motivació i orientació de l'alumnat, així com oferir les eines necessàries als responsables educatius i de les entitats col·laboradores perquè impulsin experiències significatives que aportin un màxim valor a l'experiència, en l'alumnat i en el territori. També cal oferir eines perquè les associacions del territori puguin esdevenir actors del projecte PAS. Per últim, cal valorar la difusió pública dels projectes per tal de donar reconeixement al treball dels alumnes i al teixit d'entitats.

En definitiva, l'Escola Andorrana, a través del projecte PAS té la possibilitat de posicionar-se com a dispositiu de millora del teixit associatiu i de les necessitats de la comunitat. En aquest sentit hi ha una voluntat clara de donar a conèixer el projecte PAS entre les associacions més actives del país i apropar les persones joves a aquesta realitat. Per tant, **el projecte té una clara vocació cívica i comporta l'aprenentatge d'habilitats personals i socials associades a la vida democràtica, la cooperació i la solidaritat.** Pel que fa a les activitats de segona ensenyança, entenem el projecte PAS de batxillerat com una continuïtat del Projecte Integrador, i per això és important fomentar una evolució en els aprenentatges dels alumnes i que el projecte a batxillerat esdevingui una oportunitat perquè els alumnes participin i intervinguin en la millora de la qualitat de vida al seu territori.

5. OBJECTIUS

Amb l'apartat dels marcs de referència (teòric i contextual) del projecte han quedat demostrades totes les possibilitats que ofereix aquesta metodologia, més enllà de l'àmbit pedagògic, per fomentar la participació ciutadana dels més joves i per enfortir el teixit social. També, com ja hem vist a les experiències descrites, concretament a l'Escola Andorrana, existeix una oportunitat evident de reconduir i crear nous projectes a fi d'augmentar les oportunitats que ofereix la metodologia d'Aprenentatge Servei, donat que aquesta escola, ja desenvolupa projectes molt similars, tant en l'etapa de segona ensenyança com a batxillerat.

El Comú d'Andorra la Vella, com administració pública més propera als ciutadans, ha de garantir la participació en la vida pública de les persones joves, i a través dels seus serveis específics, fomentar-ne el seu desenvolupament social. Tot i que el Comú no té competències específiques sobre l'educació dels infants i joves, si que ha de proveïr els serveis necessaris per fomentar-ne la seva vinculació amb la comunitat. En aquest sentit la implementació del projecte PAS al batxillerat de l'Escola Andorrana, és una oportunitat idònia per començar a familiaritzar l'administració local amb aquestes pràctiques. I progressivament, a mida que els projectes d'ApS rebin el reconeixement social de la comunitat, ampliar els àmbits d'actuació i les capacitats d'intervenció dels joves participants. Per tant entenem que en el cas de l'ApS, el paper de l'administració comunal esdevé important per articular una sèrie d'estratègies de manera que la formació dels infants i adolescents de la parròquia, en aquest cas dels alumnes de batxillerat de l'Escola Andorrana, tingui un impacte directe en la millora del seu entorn.

A continuació, defineixo els objectius del **Pla per a l'impuls de l'Aprenentatge Servei a la parròquia d'Andorra la Vella, amb alumnes de Batxillerat de de l'Escola Andorrana**. I utilitzo la paraula impuls perquè es tracta de reforçar accions que ja es desenvolupen i millorar-les amb recursos i eines específiques. Com a referència tenim l'oportunitat de millorar els projectes

PAS, i ampliar el nombre de joves que intervenen a la parròquia, o al Comú. Tanmateix, la vocació final d'aquest pla és esdevenir, en un futur, un Pla d'Aprenentatge Servei d'Andorra la Vella, un instrument que permeti impulsar la ciutat educadora⁹ i oferir eines a tots els sectors de la comunitat educativa. Una proposta que s'ajusti als trets característics de l'ApS, a les necessitats educatives dels alumnes, i finalment que faciliti la vinculació dels alumnes de les escoles de la parròquia, amb les necessitats de l'entorn, amb el teixit associatiu i amb l'administració comunal.

Així doncs els objectius generals del Pla per a l'Impuls de l'ApS a Andorra la Vella, són en els següents:

- **Impulsar la dimensió global de l'educació a la parròquia d'Andorra la Vella**

Aquest objectiu destaca el concepte de comunitat educativa, una xarxa d'agents que intervenen en el procés d'aprenentatge i desenvolupament dels infants i joves, i el paper de l'administració local com a agent involucrat en aquesta comunitat. L'ApS és sense dubte una eina per impulsar l'educació fora de l'escola, adequada a les necessitats socials, però també es necessari dotar de recursos als diferents agents que intervenen en els projectes. Aquest objectiu comporta facilitar eines pedagògiques, sobretot a aquells agents menys familiaritzats amb l'àmbit educatiu, com són els diferents serveis comunals (que no actuen especialment amb infants i joves) o les diferents entitats cíviques de la parròquia.

- **Fomentar la cohesió social**

Aquest objectiu s'enfoca a promoure valors com l'empatia, la diversitat, la solidaritat i la cooperació, necessaris per a la construcció d'una comunitat sòlida, que pugui fer front a les adversitats socials. En aquest

⁹ *Guia metodològica de l'Aprenentatge Servei*. Diputació de Barcelona. (2008)

sentit, es vol donar rellevància al paper del teixit associatiu en el foment de la cohesió social, però també la importància de donar a conèixer aquest teixit a la ciutadania en general i també als infants i joves de la parròquia per fomentar l'adquisició i pràctica d'aquests valors.

- **Promoure la participació de les persones joves i l'exercici d'una ciutadania crítica i responsable.**

L'objectiu parteix de la idea que per promoure la participació cal també facilitar la informació i les eines per participar. D'aquesta manera l'Aps es una oportunitat d'aprenentatge del seu entorn, de les necessitats i dels diferents agents que intervenen en el benestar social. Però també és una oportunitat d'incidir i millorar l'entorn de manera coherent, responsable i amb voluntat transformadora. Per tant es parteix de que que per exercir una ciutadania crítica i activa cal prèviament conèixer, analitzar l'entorn, i participar.

6. ESTRATÈGIES I ACCIONS DEL PLA

El Pla que plantejo contempla tres estratègies principals, que deriven en diferents accions per impulsar i desenvolupar l'ApS amb els alumnes de batxillerat de l'Escola Andorrana, en entorns educatius diversos, i assolir els objectius plantejats. Per tant el projecte contempla una temporització des del més maig de 2019 al mes juliol de 2020. L'avaluació de les accions previstes en aquesta edició, ens ha de servir no només per incorporar millores en les accions futures, sinó també per ampliar aquest tipus de projectes de manera progressiva a altres centres escolars de la parròquia i com a fase prèvia a un Pla d'Aprenentatge i Servei que impliqui un màxim de centres escolars, serveis comunals i entitats de la parròquia. Un Pla que aprofiti les experiències de les escoles amb metodologies similars a l'ApS per articular estratègies amb un impacte positiu sobre el territori.

En l'elaboració d'aquestes estratègies i accions, s'han tingut en compte tot l'anàlisi previ, així com les oportunitats detectades en col·laboració amb els professionals dels centres educatius i de l'administració comunal, i les valoracions dels alumnes. Els primers contactes ens han servit per afavorir intercanvis d'informació i cercar vies de col·laboració entre escoles, entitats i Comú. A més he utilitzat com a referents, les pautes que ofereix la *Guia metodològica de l'Aprenentatge Servei (2008)* de la Diputació de Barcelona, el document *Aprenentatge Servei i Ciutadania en el marc dels Plans educatius d'entorn (2010)* del Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya i les guies pràctiques del Centre Promotor d'Aprenentatge i Servei, en especial la que fa referència a *Com impulsar l'ApS a l'àmbit local (2012)*¹⁰.

El projecte està coordinat pel Servei de Joventut i Participació Ciutadana del Comú d'Andorra la Vella, per la seva vocació educativa, la seva vinculació amb les escoles de la parròquia, amb el teixit associatiu de la parròquia i amb els interessos i necessitats dels joves, en coordinació amb la resta de serveis

¹⁰Es pot consultar la guia *Com impulsar l'ApS a l'àmbit local (2012)* a l'adreça: https://aprenentatgeservei.cat/wp-content/uploads/guies/aps_ambit_local_web.pdf (consultat el 29 de juny de 2019)

comunals i entitats sense ànim de lucre, relacionades amb les activitats que es proposen.

Les estratègies i accions es resumeixen en el següent quadre, així com la seva previsió temporal:

Taula 2- Resum d'estratègies i accions del Pla per impulsar l'ApS a Andorra la Vella

Pla per impulsar l'ApS a Andorra la Vella	ESTRATÈGIES	ACCIONS	TEMPORITZACIÓ
	6.1. Vincular les entitats del Registre Comunal d'Associacions amb projectes d'ApS a la parròquia d'Andorra la Vella	A. Organització i desenvolupament d'una reunió informativa sobre el projecte PAS a les entitats del Registre Comunal d'Associacions.	Setembre 2019
		B. Servei d'assessorament personalitzat sobre desenvolupament de projectes ApS a les entitats del Registre Comunal d'Associacions.	A partir de setembre 2019
	6.2. Impulsar projectes d'ApS amb els diferents serveis comunals i amb les entitats sense ànim de lucre del Registre comunal d'associacions	A. Dissenyar, en col·laboració amb els professionals dels serveis comunals i amb entitats del Registre comunal d'associacions, projectes d'ApS/PAS per alumnes de batxillerat de l'Escola Andorrana.	Juny i juliol 2019
		B. Difondre els projectes d'ApS/PAS entre els alumnes de batxillerat de l'Escola Andorrana.	Setembre 2019
		D. Realitzar el seguiment, avaluar, millorar i ampliar els projectes d'ApS/PAS desenvolupats.	De setembre 2019 a juny 2020.

<p>6.3. Donar ressò a les activitats d'ApS que es desenvolupen a la parròquia d'Andorra la Vella i que tenen un impacte directe en la millora de la qualitat de vida.</p>	<p>A. Difondre els projectes d'ApS del Comú d'Andorra la Vella a través dels mitjans propis del Comú (web, xarxes socials, informatiu comunal)</p>	<p>A partir de Juny 2020</p>
	<p>B. Informar als mitjans de comunicació nacionals dels projectes d'ApS que s'han desenvolupat</p>	<p>A partir de Juny 2020</p>

6.1. Vincular les entitats del registre comunal d'associacions amb projectes d'ApS a la parròquia d'Andorra la Vella

Gràcies al coneixement de les experiències prèvies de l'Escola Andorrana de Batxillerat hem pogut comprovar que un dels reptes que plantegen aquest tipus d'activitats, és trobar la complicitat de diferents entitats sense ànim de lucre, que puguin col·laborar en l'educació i sensibilització de les persones joves, acollint alumnes que realitzen el PAS. També hem comprovat que aquells alumnes que han optat per realitzar una acció directa, en col·laboració amb una entitat, el seu projecte PAS esdevé ApS perquè s'ajusta als seus trets més característics. Per tant, una de les accions principals ha de ser donar a conèixer el projecte PAS de l'Escola Andorrana de Batxillerat, en un primer moment, a les entitats sense ànim de lucre i progressivament mantenir-los informats, d'altres escoles que implementin metodologies similars, ja que el desenvolupament de projectes d'ApS requereix connectar les institucions educatives i les entitats socials del territori i en aquest sentit el Servei de Joventut i Participació i haurà de facilitar aquestes connexions.

D'altra banda, el Servei de Joventut i Participació Ciutadana, dona suport al teixit associatiu de la parròquia a través del Registre Comunal d'Associacions d'Andorra la Vella, un recurs que serveix per coordinar les col·laboracions entre l'administració comunal i les entitats registrades. El registre està format per més de 200 associacions d'àmbits diversos, culturals, esportives, socials, cíviques,

d'ajuda mútua, ecologistes, de cooperació, etc¹¹. Per a la pràctica de l'ApS convé disposar d'aquesta eina que serveix per vehicular les possibilitats de desenvolupar projectes d'aquest caire, entre escoles i entitats.

ACCIONS:

A. Organització i desenvolupament d'una reunió informativa sobre el projecte PAS a les entitats del Registre Comunal d'Associacions:

Durant el mes de setembre 2019 el Servei de Joventut i Participació Ciutadana convocarà les entitats registrades a una reunió pública, amb la participació dels responsables educatius del projecte PAS de l'Escola Andorrana. Per a l'organització i desenvolupament d'aquesta trobada es tindran en compte els següents aspectes:

- Es donarà a conèixer el projecte així com exemples de PAS d'acció directa, que han realitzat els alumnes amb diverses entitats del país en aquesta primera edició 2017-2019. La presentació s'ha de preveure també en suport digital (pdf, ppt, etc.) per poder-la facilitar a les entitats, posteriorment a la reunió.
- Es convidarà a les entitats que han participat en aquesta primera edició del PAS per a que exposin els seus testimonis i experiències.
- La reunió ha de preveure un espai per a que els assistents plantegin dubtes així com oferir les dades de contacte de l'Escola per inquietuds que puguin sorgir a posteriori.
- En aquesta reunió també s'informarà del servei d'assessorament per a la implementació d'ApS a les entitats, que ofereix el Comú

¹¹ Es poden consultar totes les associacions del Registre comunal d'Associacions a: <https://associacions.andorralavella.ad>

a través del Servei de Joventut i Participació Ciutadana. Aquesta informació també s'haurà d'incloure a la presentació en format digital.

- Finalment, els dies posteriors a la reunió s'enviarà l'informació resumida de la presentació del projecte PAS, així com les dades de contacte

B. Servei d'assessorament personalitzat sobre desenvolupament d'ApS a les entitats del Registre comunal d'associacions: Per a les entitats del Registre comunal interessades en acollir alumnes del projecte PAS, se'ls oferirà assessorament personalitzat a través de l'equip tècnic del Servei de Joventut i Participació Ciutadana, i en qualsevol moment del procés, amb l'objectiu de buscar complicitats entre els diferents agents implicats en els projectes. D'acord es vagin ampliant els projectes d'ApS més enllà del PAS de l'Escola Andorrana de Batxillerat, el Servei adaptarà els seus assessoraments a les necessitats de l'entitat i l'interès dels alumnes i l'escola. En aquest sentit les funcions de l'equip tècnic són:

- Cercar oportunitats de projectes d'ApS amb les entitats i els centres educatius de la parròquia i valorar la voluntat de cooperació en l'acció educativa.
- Assessorar en el disseny d'aquests projectes (necessitats, objectius, serveis a realitzar pels joves, recursos, temporització, etc).
- Ajudar a l'entitat a identificar i potenciar els aprenentatges dels alumnes i augmentar l'impacte dels serveis que desenvolupin.

Per realitzar aquests assessoraments s'utilitzaran com a guia, materials editats pel Centre Promotor d'Aprenentatge i Servei i en especial la *Com fer ApS en les entitats socials (2010)*¹².

6.2. Impulsar projectes d'ApS amb els diferents serveis comunals i amb les entitats sense ànim de lucre del Registre comunal d'associacions

Tot i que alguns serveis o entitats ja estan familiaritzats amb aquest tipus de pràctiques de les escoles, i han col·laborat estretament en alguns projectes PAS, o altres experiències similars, el Servei de Joventut i Participació Ciutadana ha de col·laborar amb els tècnics dels diferents serveis comunals i les associacions del Registre Comunal, per tal d'assessorar i acompanyar aquestes persones en el procés de desenvolupament de l'ApS i progressivament ampliar-ne els seus àmbits d'actuació. Les accions que es descriuen a continuació s'han desenvolupat a partir del mes de juny 2019 i s'allargaran fins al mes de juny del 2020, quan es realitzarà l'avaluació dels projectes. Tanmateix no cal oblidar que aquesta estratègia implica una atenció constant, per part de l'equip tècnic del Pla, que ha d'estar en comunicació amb els interessos dels centres educatius i cercar les oportunitats de col·laboració amb els diferents serveis comunals, per incrementar progressivament els projectes d'ApS. En definitiva el Servei de Joventut i Participació Ciutadana es posiciona com agent promotor de l'ApS al territori.

A continuació es detallen les accions dirigides a l'articulació dels projectes PAS amb alguns els serveis comunals i entitats del Registre, que col·laboren estretament amb el Comú d'Andorra la Vella. No obstant, un cop es presenti el projecte a la resta d'associacions, al mes de setembre del 2019, les propostes finals pels projectes PAS es poden veure ampliades.

¹² Es pot consultar la Guia *Com fer ApS en les entitats socials* a: https://aprenentatgeservei.cat/wp-content/uploads/guies/aps_entitats_socials_3.pdf (Consultat el 29 de juny de 2019)

ACCIONS:

A. Dissenyar, en col·laboració amb els tècnics dels serveis comunals, i les entitats interessades, projectes d'ApS/PAS per alumnes de batxillerat de l'Escola Andorrana.

El disseny dels projectes respon als objectius del Pla i s'ha realitzat seguint els aspectes bàsics de l'ApS: relacionant els aprenentatges dels alumnes de batxillerat amb la millora de l'entorn, donant resposta a necessitats reals de la parròquia, amb la col·laboració de diferents agents socials, i garantint l'autonomia i la participació dels joves. La complexitat del procés contempla diverses fases que es descriuen a continuació.

La **fase prèvia** que s'ha desenvolupat a partir del mes de juny 2019, i on s'han tingut en compte les experiències de l'Escola de Batxillerat, els aspectes interns de l'administració així com les possibilitats de connectivitat amb el teixit social de la parròquia, per definir els aspectes organitzatius dels projectes i els àmbits d'actuació.

D'acord a la informació obtinguda sobre el projecte PAS, el procés de disseny dels diferents projectes ha procurat millorar les potencialitats que esdevenen d'aquest procés formatiu, **mantenint els aspectes organitzatius** del projecte escolar. En aquest sentit els anomenem projectes d'ApS/PAS i s'hauran de desenvolupar en les opcions d'acció directa o indirecta, tal com estableix el programa curricular, amb una durada de 20h de servei (en el cas de les accions directes) i els alumnes han de tenir capacitat per poder dissenyar i desenvolupar el servei o acció a realitzar, però tots els

projectes comportaran una primera fase de coneixement dels serveis o entitats implicades en la necessitat social, i una segona fase de disseny i desenvolupament del servei, que s'haurà de realitzar també amb la validació i suport dels tècnics referents. Per últim han de redactar una memòria explicativa del projecte amb la seva valoració personal. En el cas dels projectes desenvolupats per més d'una persona les memòries es realitzaran de manera individual.

A partir d'aquests aspectes organitzatius i curriculars, en el marc intern del Comú, des del Servei de Joventut i Participació Ciutadana s'ha acompanyat a als tècnics d'alguns serveis en la **reflexió sobre la incorporació de l'ApS**. En un primer moment es treballarà amb el Departament de Social, i el Departament de Medi Ambient comunals. Això ens ha servit per definir els següents àmbits d'actuació dels projectes:

- Infància
- Joventut
- Gent Gran
- Medi Ambient
- Participació Ciutadana

Per últim en aquesta fase prèvia també s'han valorat les capacitats d'algunes entitats que col·laboren directament amb el Comú, com són les entitats d'Interés cultural de la Parròquia d'Andorra la Vella, per vincular-se en els projectes d'ApS/PAS. Aquest procés ens ha servit per implicar en un primer moment l'Esbart dansaire d'Andorra la Vella i la Confraria d'escudellaires d'Andorra la Vella, i per ampliar els àmbits d'actuació dels projectes a la Cultura.

En la **fase d'elaboració i disseny** de les propostes i tenint en compte que els alumnes han de disposar d'un marge de llibertat per dissenyar el projecte d'ApS d'acció directa o indirecta que s'ajusti a

les necessitats i als recursos disponibles, s'han definit línies generals que permetin garantir l'autonomia dels alumnes però alhora satisfer els objectius plantejats. En aquest sentit, cada projecte especifica la **necessitat real** a la qual ha de donar resposta el servei o acció que desenvolupi l'alumne, amb major o menor autonomia en funció de les seves capacitats. Les necessitats han estat seleccionades per a que siguin properes a les persones joves, i es vinculin amb col·lectius de la parròquia, joves, infants o gent gran. També per a que siguin prou globals, com per a que el jove pugui identificar altres necessitats que se'n deriven a nivell local. Igualment també **s'especifiquen tots els agents que intervenen des del Comú d'Andorra la Vella o el teixit associatiu**, en la satisfacció d'aquestes necessitats, per tal de donar a conèixer l'entramat social al voltant de les necessitats comuns. **L'interès mostrat pels alumnes** també ha estat important a l'hora de definir les necessitats, ja que partim de la idea de que els projectes han de despertar l'interès de l'alumne i han de fomentar el seu esperit crític i voluntat transformadora. Per últim s'han planificat prèviament diferents possibilitats de servei (directes o indirectes) que poden desenvolupar els alumnes, garantint la **reciprocitat i sostenibilitat dels projectes** per a que siguin satisfactòries per a totes les parts i no creïn relacions de dependència, o assistencialistes, de la mateixa manera que el servei no ha de respondre a un interès momentani. Les diferents possibilitats de servei són una guia pels referents educatius, per tal d'orientar els joves a dissenyar serveis que s'adaptin a les seves possibilitats d'acció i en vinculació amb col·lectius específics (com els escolars, els usuaris dels serveis comunals, els membres d'una associació, etc.). Finalment, s'han definit els **coneixements i competències** associades a cada projecte, que permeti als referents educatius guiar als joves en el seu procés d'aprenentatge.

Taula 3- Resum d'aspectes claus per als disseny de projectes d'APS/PAS

Característiques organitzatives dels projectes	
<ul style="list-style-type: none"> - 2 opcions de projecte: Acció directa o indirecta (d'acord al PAS) - En el cas de les accions directes els joves hauran de realitzar 20h de servei - Fases del projecte: coneixement del context, disseny d'una proposta d'intervenció, validació i suport dels tècnics i desenvolupament del servei. - L'Alumne elaborarà una memòria de tot el procés on s'inclouï una reflexió personal. 	
Aspectes per definir les necessitats	Aspectes per definir els possibles serveis
<ul style="list-style-type: none"> - Una necessitat social real - D'àmbit global, que permeti que l'alumne detecti diferents necessitats que se'n deriven en l'àmbit local. - Que afecti l'entorn directe del jove - Que es vinculi amb algun col·lectiu específic: gent gran, infants, joves, etc. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ha de partir de l'interès i motivació de l'alumne. - Ha de garantir la reciprocitat i sostenibilitat dels projectes. - A realitzar en col·laboració amb els tècnics comuns o els responsables de les entitats.
Aprenentatges	
<ul style="list-style-type: none"> - Coneixement de l'Administració pública i la seva normativa - Coneixement del teixit associatiu - Contempla competències personals, interpersonals, per al pensament crític i per a la ciutadania i la transformació social. - Realitzar una acció de millora i comprovar-ne els resultats. 	

Aquest disseny de projectes ApS/PAS es materialitza en l'**edició d'un catàleg** d'activitats diferenciades per àmbits d'actuació i necessitats a cobrir. Un material amb valor didàctic que han de compartir tutors i tècnics dels serveis comuns o referents de les entitats col·laboradores, a fi d'unificar els criteris i els aspectes claus del procés d'ApS/PAS. Aquest instrument ha de servir per enfortir el treball educatiu de totes les parts, però alhora per planificar prèviament les potencialitats del projecte, i acompanyar a l'alumne en el seu procés de desenvolupament de l'ApS/PAS amb les

màximes garanties. Per això és important validar cada projecte del catàleg amb els diferents agents implicats i realitzar-ne les millores necessàries abans de la seva edició definitiva, prevista per l'inici del curs escolar al setembre 2019. En aquest cas, cal validar el contingut del catàleg amb els responsables del projecte PAS de l'Escola Andorrana de Batxillerat, els caps dels serveis comunals implicats o els responsables de les entitats col·laboradores. És important tenir en compte aquesta darrera fase de validació, per reforçar la implicació de totes les parts, en els projectes d'ApS.

La primera edició d'aquest catàleg es pot consultar a l'Annex 2.

B. Difondre els projectes d'ApS entre els alumnes de batxillerat de l'Escola Andorrana

Aquesta fase es desenvoluparà a partir de l'inici del curs escolar 2019-2020, i cal destacar-ho com una acció independent degut a la importància que té l'interès del l'alumne, en aquests projectes. Com ja hem vist, el projecte requereix articular els diferents agents de la comunitat educativa, però no cal oblidar que sense l'interès de l'alumne, els projectes d'ApS estan condemnats al fracàs. Aquest és un aspecte molt important a tenir en compte, ja que és un factor que ens han mostrat tan les valoracions dels alumnes que han desenvolupat un PAS, així com les teories entorn l'APS. Aquests projectes augmenten l'autoestima dels alumnes, els fa sentir útils, madurs, i agents de canvi, aspectes que tenen una gran influència en l'autoestima dels alumnes. Però per això els participants també han de tenir capacitat d'anàlisi i acció. En definitiva, per difondre els projectes d'ApS entre els joves, i fer-los coneixedors de les possibilitats d'actuació, cal motivar el seu interès, elaborar un material adequat a la seva edat i als seus hàbits, però també cal oferir únicament la informació necessària per tal que es puguin fer una primera idea de les necessitats a cobrir, adequades al seu

interès o motivació personal. El catàleg inclou les dades de contacte de les persones referents de cada projecte, per a que els joves puguin iniciar un primer contacte amb aquestes.

Tal com s'ha estipulat en els aspectes organitzatius a l'hora de dissenyar els projectes, el projecte PAS no preveu que els joves realitzin un servei dirigit, sinó que els alumnes han de tenir capacitat per poder decidir sobre quin àmbit actuar, i dissenyar i desenvolupar el servei o acció a realitzar (que pot incloure un acció directa amb un col·lectiu específic, o no). Per això el catàleg, només inclou una informació general sobre el que ofereix el Comú d'Andorra la Vella als alumnes que volen desenvolupar el seu PAS en el marc dels serveis i projectes comunals. Els diferents àmbits d'actuació, les necessitats socials a cobrir i finalment la voluntat de donar reconeixement als projectes realitzats, per les seves aportacions a la millora de la parròquia d'Andorra la Vella.

La primera edició d'aquest material, s'ha realitzat en format de presentació digital interactiva que els alumnes poden consultar des dels seus dispositius mòbils i ordinador. **Es pot consultar la primera edició en aquest enllaç: https://prezi.com/ebayc6jwnmki/?utm_campaign=share&utm_medium=copy**

I la versió en paper està disponible a l'Annex 3.

La validació dels projectes definitius també comporta una validació del material de difusió per alumnes. Per tant, es posarà a disposició dels col·laboradors per realitzar-ne les aportacions escaient abans de la seva publicació definitiva per alumnes.

Finalment també es cercaràn les vies de participar en les accions previstes per l'escola, per difondre possibles projectes PAS als alumnes.

C. Realitzar el seguiment, avaluar, millorar i ampliar els projectes d'ApS/PAS desenvolupats.

Aquesta acció està formada per diferents procediments, pretén il·lustrar la continuïtat i l'enllaç de tots els processos. L'avaluació continua ens permet que moltes millores s'apliquin en funció del propi desenvolupament de l'alumne en el projecte, i l'ampliació de projectes pot dependre també de les pròpies inquietuds dels alumnes que sol·liciten a l'escola intervenir en un àmbit concret, a través del projecte PAS. Per això és important la comunicació periòdica entre les tècniques de Servei de Joventut i Participació Ciutadana, l'Escola i els referents de cada projecte (siguin tècnics dels serveis comunals o responsables de les entitats col·laboradores), que permeti valorar el desenvolupament dels diferents projectes de manera continua i oferir les facilitats als joves per desenvolupar les accions planificades. Tanmateix, és important la valoració que realitzi el propi estudiant. En aquest sentit, la memòria final dels alumnes que hagin desenvolupat un ApS/PAS ha d'incloure les següents preguntes: Quina ha estat la teva aportació a la necessitat social plantejada i com la valores? Com t'has sentit realitzant el procés? quins aprenentatges has adquirit? Quins aspectes t'han sorprès més durant el procés? Quins aspectes t'han decepcionat? Quins canvis introduiries si ho tornessis a fer? Què suggeriries al Comú d'Andorra la Vella o a l'entitat col·laboradora per continuar treballant a favor de la necessitat plantejada?

Un cop finalitzats tots els projectes, s'ha de facilitar un espai per a tots els responsables (comú, escola, entitat), per intercanviar les opinions sobre els punts febles i punts forts de cada projecte, així com les millores a aplicar per edicions posteriors i valorar altres oportunitats de projectes, tenint en compte també les reflexions personals dels alumnes.

Per això es pot utilitzar, entre d'altres, el material editat pel Centre promotor de l'Aprenentatge Servei: *Rúbrica per a l'autoavaluació i millora dels projectes d'APS* (Puig et al. 2014)¹³ que ens servirà per avaluar els següents aspectes principals dels projectes:

1. **Aspectes bàsics:** valorar les necessitats plantejades així com el tipus de servei i el seu sentit per afrontar les necessitats.
2. **Aspectes pedagògics:** valorar l'assoliment dels aprenentatges definits (coneixements i competències), així com la capacitat d'anàlisi i participació dels alumnes en el projecte i els espais de reflexió.
3. **Aspectes organitzatius:** Valorar els recursos i la temporització prevista per cada projecte, però també caldrà valorar la qualitat de les relacions de partenariat entre tots els agents implicats.

El Servei de Joventut i Participació Ciutadana elaborarà una memòria anual que reculli un resum de les valoracions dels projectes, les propostes de millora i recomanacions per ampliar el tipus de projectes d'ApS coordinats pel Comú d'Andorra la Vella. Aquesta memòria s'haurà de presentar a la corporació comunal al mes de juliol 2020.

6.3. Donar ressò a les activitats d'ApS que es desenvolupen a la parròquia d'Andorra la Vella i que tenen un impacte directe en la millora de la qualitat de vida.

Totes les accions abans descrites estan centrades en cercar els vincles entre els diferents agents que intervenen en el projecte que proposem: alumnes, escola, serveis comunals i entitats cíviques. Però són igualment importants les

¹³ Recuperat de https://aprenentatgeservei.cat/wp-content/uploads/guies/aps_autoevaluacio_cat_IMP_A5.pdf (consultat el 30 de juny de 2019)

accions de difusió que s'han de vehicular a través d'un pla de comunicació que doni a conèixer l'ApS a la societat i doni visibilitat als beneficis comunitaris. Aquesta fase es preveu a partir del mes de juny 2020.

La difusió dels ApS dona reconeixent a la tasca desenvolupada pels joves, a la seva participació cívica, i positivitza la imatge d'aquest col·lectiu, però alhora serveix per conscienciar sobre la coresponsabilitat de tots els agents del territori en el benestar social i també dona visibilitat al teixit associatiu i als seus projectes.

Les accions que s'articulen entorn aquesta estratègia, hauran de ser acordades en un primer moment amb el Departament de Comunicació del Comú i consensuades amb els diferents actors dels projectes (externs al Comú): escola, alumnes i entitats cíviques.

A continuació es defineixen dues accions que es consideren elementals per donar ressò als projectes d'APS

ACCIONS:

A. Difondre els projectes d'ApS del Comú d'Andorra la Vella a través dels mitjans propis del Comú

El Comú d'Andorra la Vella realitzarà difusió dels projectes d'ApS a través dels seus mitjans propis, com la web institucional www.andorralavella.ad on s'hi pot dedicar un apartat específic al Servei de Joventut i de Participació Ciutadana, o bé a la secció de notícies on s'informi sobre l'inici o final, dels projectes. La informació que contingui la web serà de caràcter informatiu sobre els Pla per a l'impuls de l'ApS i els projectes desenvolupats per joves participants.

D'altra banda, s'utilitzarà la xarxa social Facebook del Servei de Joventut i del Servei de Participació Ciutadana, per difondre periòdicament l'evolució dels projectes d'ApS a la parròquia d'Andorra la

Vella. En el cas de les xarxes socials, a diferència de la web, la informació serà més actualitzada, procurant fer seguiment dels projectes. També es pot aprofitar el Facebook per donar ressò a notícies d'altres experiències d'ApS de les escoles o entitats cíviques de la parròquia, amb la voluntat d'anar ampliant progressivament aquestes pràctiques a la parròquia.

B. Informar als mitjans de comunicació nacionals dels projectes d'ApS que s'han desenvolupat.

L'estratègia de comunicació també ha de preveure la difusió en mitjans externs al comú i en aquest cas els més importants són els mitjans de comunicació locals: TV, premsa en paper i digital, i radio. També cal aprofitar el poder de convocatòria de l'administració pública per donar ressò a aquest tipus de projectes. En aquest sentit es pot preveure una roda de premsa, un cop l'any, on s'informi sobre els projectes d'ApS coordinats des del Comú i es doni veu als testimonis participants.

També es poden preveure altres accions, d'acord als criteris del Departament de Comunicació del Comú, com a coordinador de la comunicació externa. Per exemple, la realització d'entrevistes a joves participants, la participació de testimonis en programes de radio, o un reportatge de la televisió pública.

7. CONCLUSIONS I REPTES

Com ja hem vist, el Pla preveu unes estratègies i accions que són prou globals per anar adaptant-les a les possibilitats que van generant les primeres experiències que tindran lloc el curs vinent. Un sistema d'autoavaluació continu i tenir en compte les recomanacions dels experts i d'altres entitats amb més experiència, permetran que el projecte creixi progressivament.

El Pla que plantejo amb un recorregut d'un any, és avaluable en un primer moment quantitativament: el número d'entitats interessades, assessorades, participants; el número d'alumnes interessats i participants; i finalment el número de projectes desenvolupats i característiques principals; Però també contempla l'avaluació qualitativa dels projectes i de les relacions que s'estableixen entorn aquests. En definitiva el Pla pretén tenir un impacte en la implementació de projectes d'ApS a la parròquia.

Però no cal oblidar, que l'augment d'aquest tipus de projectes requereix també la dotació de recursos. Les escoles han de preveure-ho en els seus plans educatius progressivament, com l'Escola Andorrana, però les entitats també han de disposar de les eines per participar en aquests projectes i finalment les entitats públiques han de donar-hi suport.

La voluntat de l'administració local, en els àmbits que és competent, ha d'encaminar-se a continuar fomentant els ApS, tant amb els propis serveis comunals com amb les entitats de la parròquia, i dotar-los de recursos. La formació dels referents educatius que acompanyen els joves en els projectes, per continuar ampliant els àmbits d'actuació ha de ser un repte de futur. Les persones que treballin amb joves en projectes d'ApS han de disposar de les competències mínimes per fer-ho. En aquest Pla s'ha implicat a dos serveis comunals més, a part del impulsor, però el repte principal és continuar formant professionals que puguin acompanyar els joves en els processos d'Aprenentatge Servei.

També cal continuar impulsant el teixit associatiu de la parròquia. L'augment de l'interès pels ApS per part de les entitats pot comportar també un augment dels recursos necessaris. La formació dels responsables de les associacions també és útil, com ho és l'atorgament de subvencions i altres recursos per al desenvolupament de projectes. En aquest sentit el Comú d'Andorra la Vella es pot plantejar per un futur incloure els projectes d'ApS en els criteris d'atorgament de subvencions comunals, fomentant així que les pròpies entitats de la parròquia, puguin fer front de manera autònoma a aquestes iniciatives.

En conclusió, cal estar atents a com evoluciona la implementació de projectes d'ApS a la parròquia, fomentar la comunicació i l'intercanvi de propostes entre tots els agents per augment l'impacte d'aquests projectes en el benestar social i finalment posicionar el Servei de Joventut i Participació ciutadana com a dipositiu promotor de l'ApS a la parròquia d'Andorra la Vella.

8. BIBLIOGRAFIA

- Batlle, R. (2009) El servicio en el aprendizaje servicio, a comp. *Aprendizaje Servicio (ApS) Educación y compromiso cívico* (2009, 107-126) Barcelona, Ed. Graó.
- Benedicto, J. (2011) *Construyendo la ciudadanía juvenil. Marco teórico para las políticas de juventud y ciudadanía*. Diputació de Barcelona.
- Campo, M. Puig, J.M., (2012) *Com impulsar l'ApS a l'àmbit local*. Centre Promotor de l'aprenentatge servei. Ed. Fundació Jaume Bofill. Barcelona. Recuperat de: https://aprenentatgeservei.cat/wp-content/uploads/guies/aps_ambit_local_web.pdf (3 de juliol de 2019)
- Checkoway, B.N.; Gutierrez, L.M. (eds) (2009), *Teoría y práctica de la participación juvenil y el cambio comunitario*. Barcelona, Ed. Graó.
- Dewey, J. (1918) *Las escuelas de mañana*. Librería de los Sucesores de Hernando. Madrid.
- De La Cerda, M. *et al.* (2009) Aprendizaje servicio: ejemplos y definiciones, a comp. *Aprendizaje Servicio (ApS) Educación y compromiso cívico* (2009, 15-32) Barcelona, Ed. Graó.
- Diputació De Barcelona (2008) *Guia metodològica de l'Aprenentatge i Servei*. Col·lecció Documents de Treball, Secció_Educació, 4. Barcelona
- Generalitat De Catalunya (2010) *Aprenentatge Servei i Ciutadania en el marc dels Plans educatius d'entorn del Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya*. Barcelona. Recuperat de: <http://xtec.gencat.cat/web/.content/alfresco/d/d/workspace/SpacesStore/0044/44222967-dc67-4d73-a843-07cde3cafc7a/Aprenentatge-Servei-i-PEE.pdf> (consultat el 3 de juliol de 2019)

- Grup de Recerca en Educació Moral Facultat d'Educació de la UB (2014)
Rúbrica per a l'autoavaluació i la millora dels projectes d'ApS. Ed. Fundació
Jaume Bofill. Barcelona. Recuperat de: [https://aprenentatgeservei.cat/wp-
content/uploads/guies/aps_autoevaluacio_cat_IMP_A5.pdf](https://aprenentatgeservei.cat/wp-content/uploads/guies/aps_autoevaluacio_cat_IMP_A5.pdf) (consultat el 3 de
juliol de 2019)
- Hart, R. (1993). *La participación de los niños: de la participación simbólica a la
participación auténtica*, Innocenti Essay no. 4, International Child
Development Centre, Florence
- Martín, X. (2009) La pedagogía del aprendizaje servicio, a comp. *Aprendizaje
Servicio (ApS) Educación y compromiso cívico* (2009, 107-126) Barcelona,
Ed. Graó.
- Moran, M.L. Y Benedicto, J. (2008) *Los jóvenes como actores sociales y
políticos en la sociedad global*. Pensamiento iberoamericano nº3, pp.
139-164
- Puig, J.M. (2010) *Com fer ApS en les entitats socials*. Centre Promotor de
l'aprenentatge servei. Ed. Fundació Jaume Bofill. Barcelona. Recuperat de:
[https://aprenentatgeservei.cat/wp-content/uploads/guies/
aps_entitats_socials_3.pdf](https://aprenentatgeservei.cat/wp-content/uploads/guies/aps_entitats_socials_3.pdf) (consultat el 3 de juliol de 2019)
- Trilla, J. Novella, A. (2001) *Educación y participación social de la infancia*.
Revista Iberoamericana de Educación 26, mayo-agosto.
- Trilla, J. (2009) El aprendizaje servicio en la pedagogía contemporánea, a
comp. *Aprendizaje Servicio (ApS) Educación y compromiso cívico* (2009,
33-51) Barcelona, Ed. Graó.
- Unicef (2002) *Un mundo apropiado para los niños i niñas. La Convención sobre
los derechos del niño* (67-120) New York, EEUU.

Legislació:

Decret del 21-11-2007 d'ordenament del nivell de batxillerat del Sistema Educatiu Andorrà. Butlletí Oficial del Principat d'Andorra, núm. 101 - any 19 - 28.11.2007

Decret del 25-2-2015 d'ordenament de l'educació bàsica obligatòria del sistema educatiu andorrà. Butlletí Oficial del Principat d'Andorra, núm. 17, 4 de març del 2015.

Decret del 13-4-2015 pel qual s'aproven diverses ordinacions, d'acord amb l'article 8 de la Llei 45/2014, del 18 de desembre, de modificació del Codi de l'Administració. Ordinació relativa a la normativa per a l'atorgament de subvencions per a l'organització i promoció d'activitats i serveis socials, culturals, esportius, juvenils, d'interès turístic i de dinamització comercial que es desenvolupin a la parròquia d'Andorra la Vella. p.50-67. Butlletí Oficial del Principat d'Andorra, núm. 33 22 d'abril del 2015

Llei qualificada de delimitació de competències dels Comuns, de 4-11-93, Butlletí Oficial del Principat d'Andorra, núm. 64 - any 5 - 29 de novembre del 1993

Llei 14/2019, del 15 de febrer, qualificada dels drets dels infants i els adolescents. Butlletí Oficial del Principat d'Andorra, núm. 27-20 de març del 2019

Llei 17/2018, del 26 de juliol, d'ordenament del sistema educatiu andorrà. Butlletí Oficial del Principat d'Andorra, núm. 49- 22 d'agost del 2018.

Ordinació del 14-4-2016 de La Central, espai d'informació i dinamització de joves. Butlletí Oficial del Principat d'Andorra, núm. 24- 20 d'abril del 2016

Documents tècnics:

Comú d'Andorra la Vella. Servei de Joventut i Participació Ciutadana. (3 de juliol de 2019) *Registre comunal d'associacions*. Recuperat de: <https://associacions.andorralavella.ad>

Govern d'Andorra, Ministeri d'Educació (3 de juliol de 2019) Pla Estratègic per a la Renovació i Millora del Sistema Educatiu Andorrà. Recuperat de: <https://www.educacio.ad/sistema-educatiu-andorra/permsea>

Govern d'Andorra, Ministeri d'Educació (3 de juliol de 2019). Estudis. Segona ensenyança. Recuperat de <https://www.educacio.ad/segona-ensenyanca>

Govern d'Andorra, Ministeri d'Educació i Joventut (2013) ÀMBITS DE FORMACIÓ, Pla Estratègic per a la Renovació i Millora del Sistema Educatiu Andorrà. Recuperat de https://www.educacio.ad/images/stories/sistemes/PlaEstrategic/AmbitsFormacio_oct13.pdf (consultat el 3 de juliol de 2019)

Govern d'Andorra, Ministeri d'Educació i Joventut (2011-2012) Pla estratègic per a la renovació i millora del sistema educatiu andorrà. Recuperat de: https://planipolis.iiep.unesco.org/sites/planipolis/files/ressources/andorra_pla_estrategic.pdf (consultat el 3 de juliol de 2019)

ANNEX 1

PROJECTE DE PARTICIPACIÓ, ACTUACIÓ I SERVEI ESCOLA ANDORRANA DE BATXILLERAT

El projecte de participació, actuació i servei (PAS) constitueix un marc d'experiències que permet als alumnes plantejar-se reptes i desafiaments que els poden portar a fer canvis profunds en la seva vida. Els alumnes presenten interessos, coneixements i motivacions diverses i per tant, objectius i necessitats d'aprenentatge diferents, per la qual cosa, el projecte pot abordar qualsevol servei que aporti un creixement personal a l'alumne.

El projecte PAS permet als alumnes implicar-se en l'entorn proper, social o laboral, partint del seus interessos, motivacions i fortaleses. Aquest projecte ha de permetre potenciar en l'alumne el desenvolupament de competències transversals, especialment aquelles lligades al desenvolupament personal i interpersonal així com a la iniciativa i l'emprenedoria.

El projecte **és proposat i dissenyat per l'alumne i ha de tenir un valor afegit per a ell i per a les persones implicades**, tant pel que fa a les accions com al seu resultat. Té un propòsit clarament definit en l'entorn de les arts, les ciències, el pensament creatiu, l'activitat física, el servei a la comunitat,... i està constituït per un conjunt d'activitats reals que l'alumne desenvolupa individualment o en grups reduïts.

El projecte no té un espai lectiu contemplat dins de l'horari setmanal de l'alumne, es desenvolupa fora de la jornada lectiva, amb una dedicació de 75h al llarg dels dos cursos. En cas que l'actuació sigui directa, dins d'aquest còmput total, caldrà preveure una dedicació de 20h en l'àmbit escollit.

L'alumne té l'acompanyament del professor tutor individual que validarà el projecte, en farà el seguiment i la valoració final.

És responsabilitat del professor tutor individual informar degudament les famílies sobre la temàtica i el desenvolupament del projecte.

El tipus d'accions que pot tenir el projecte són:

- Accions servei o accions directes: l'alumne es relaciona directament amb persones, el medi ambient o els animals.
- Accions o promocions indirectes: l'alumne elabora un material/producte concret que pot ajudar a resoldre una necessitat d'algun col·lectiu.
- Promoció d'una causa: els alumnes promouen una qüestió d'interès públic per fomentar la presa de consciència i difondre informació precisa que porti a altres persones a actuar.

El centre facilitarà als alumnes un document informatiu que detalla les característiques generals del projecte així com la demanda i agraïment de la col·laboració sol·licitada. Cal que l'alumne utilitzi aquest document com a eina d'identificació i de pertinença a L'Escola Andorrana de batxillerat davant de les persones o entitats implicades.

Si el projecte és una acció directa, l'alumne haurà de portar un registre de les hores realitzades. Aquestes hores, seran signades per la persona responsable de l'associació o entitat després de cada sessió.

La superació satisfactòria del projecte PAS és requisit per a l'obtenció del títol de batxillerat.

Per superar de manera satisfactòria el projecte, cal tenir validades cadascuna de les fases. L'encarregat de validar cada fase és el professor tutor individual de l'alumne. L'abandonament del projecte durant alguna de les fases implica la no validació d'aquesta fase i, per tant, la no superació satisfactòria del projecte.

L'Escola Andorrana de batxillerat atorgarà un certificat a l'alumne que detallarà l'acció o servei que ha realitzat.

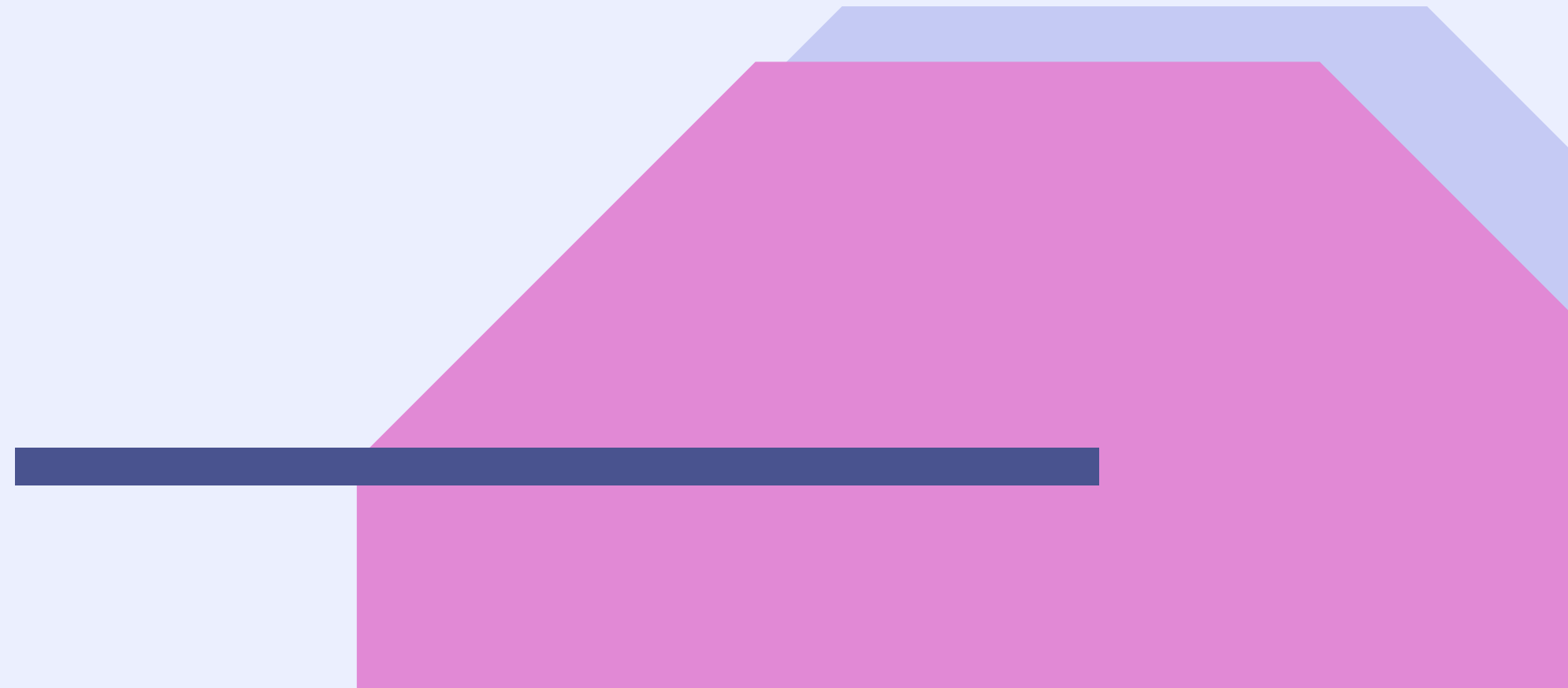
ANNEX 2

COMÚ D'ANDORRA LA VELLA

SERVEI DE JOVENTUT I PARTICIPACIÓ CIUTADANA

CATÀLEG D'APS

material pedagògic

ÍNDEX

Què és l'ApS.....	4
El Comú d'Andorra la Vella compromés amb l'ApS.....	5
Objectius de l'ApS.....	6
1. GENT GRAN- Relacions intergeneracionals.....	7
2. GENT GRAN- Qualitat de vida.....	8
3. CULTURA- Esbart Dansaire d'Andorra la Vella.....	9
4. CULTURA- Confraria d'Escudellaires	10
5. JOVENTUT- Difusió del servei.....	11
6. JOVENTUT- Participació juvenil.....	12
7. INFÀNCIA- La participació dels pares i mares en el procés educatiu.....	13
8. PARTICIPACIÓ CIUTADANA- Promoció del teixit associatiu.....	14
9. MEDI AMBIENT- Conservació del patrimoni natural	15
10. MEDI AMBIENT- Respecte als espais verds dels nuclis urbans.....	16

"La única manera de preparar-se per la vida social, és comprometre's amb la vida social"

JOHN DEWEY 1972. FILÒSOF I PEDAGOG

APS- APRENTATGE SERVEI

L'Aps és una metodologia que permet l'adquisició de coneixements i competències per fomentar actituds i valors de ciutadania a través de la prestació de serveis pensats per cobrir alguna necessitat real.

EL COMÚ D'ANDORRA LA VELLA

COMPROMÉS AMB L'APS

El Comú d'Andorra la Vella vol impulsar projectes d'ApS per alumnes de batxillerat de l'Escola Andorrana en col.laboració amb el seus serveis i les entitats sense ànim de lucre del Registre Comunal.

Aquest catàleg pretén ser una eina útil per als tutors dels alumnes participants i pels responsables dels serveis comunals i les entitats que acompanyaran els joves en el seu projecte d'ApS.

**Numero de participants
que pot acollir el
projecte**

**Quan es pot
desenvolupar el
projecte**

OBJECTIUS DELS APS

CONÈIXER

Conèixer els serveis i el funcionament interns del Comú d'Andorra la Vella.

Conèixer les organitzacions sense ànim de lucre que actuen a la parròquia, pel benestar social.

ANALITZAR

Analitzar d'aprop les necessitats socials de la parròquia

PARTICIPAR

Participar en la millora de la qualitat de vida dels ciutadans de la parròquia.

1. GENT GRAN relacions intergeneracionals

NECESSITAT:

Fomentar activitats intergeneracionals per millorar la convivència i la cohesió social.

SERVEI PER A LA GENT GRAN

Anna Sardà, cap de servei

Pl. Lídia Armengol, Ed. Administratiu Comunal

gentgran@comuandorralavella.ad

730020

ACCIONS:

- Dissenyar i desenvolupar eines o activitats sobre interessos comuns entre infants i joves, dels diferents espais educatius (escolars i de lleure) de la parròquia, i els usuaris dels serveis a la Gent Gran.

A CONÈIXER...

- Les activitats que organitza el servei de gent gran i la resposta dels participants: Cases pairals, cursos i tallers, horts, menjador social, Aula Magna, Casal Calones...
- Les entitats amb les que col·laboren el Comú per organitzar les activitats
- Els usuaris del servei, les necessitats i interessos de la gent gran.
- Els recursos de que disposa el Comú (material, infraestructures, pressupost i recursos humans)
- Activitats prèvies de caràcter intergeneracional
- Altres experiències al país o a l'estranger que serveixin com a model de bones pràctiques
- Normativa competent

A POSAR EN PRÀCTICA...

- Competències personals: Mostrar esforç, compromís i responsabilitat
- Competències interpersonals: aprendre a comunicar-se de manera assertiva, a gestionar el conflicte, a entendre el valor de la diversitat així com el sentiment de pertànyer a una comunitat.
- Competències per al pensament crític: curiositat, consciència sobre la realitat social del col·lectiu, comprensió crítica, judici reflexiu i superació de prejudicis
- Competències per a l'emprenedoria: creativitat, treball en equip, iniciativa i organització pròpia del treball
- Competències per a la ciutadania i la transformació social: compromís amb el servei social, coneixement de la riquesa d'una comunitat compromesa en la transformació i consciència i comprensió de les qüestions socials i les accions polítiques.

1-4

curs escolar

2. GENT GRAN

qualitat de vida

NECESSITAT:

Millorar la qualitat de vida de la gent gran, promocionar hàbits saludables i fomentar una xarxa de relacions socials.

SERVEI PER A LA GENT GRAN

Anna Sardà, cap de servei

Pl. Lídia Armengol, Ed. Administratiu Comunal

gentgran@comuandorralavella.ad

730020

ASSOCIACIÓ DE GENT GRAN D'ANDORRA LA VELLA

Andreu Pedra, President

assoc.gentgran@ndorralavella.ad

730029

A CONÈIXER...

- Les activitats que organitza el servei de gent gran i l'Associació de Gent Gran d'Andorra la Vella i la resposta dels participants: horts, cursos i tallers, Aula Magna, sortides, celebracions, etc.
- Les entitats amb les que col·labora el Comú per organitzar les activitats
- Els usuaris del servei, les seves necessitats, interessos i mancances.
- Els recursos de que disposa el Comú (material, infraestructures, pressupost i recursos humans)
- L'organització interna de l'Associació (subvencions, cessions, quotes, socis etc.)
- Altres experiències al país o a l'estranger que serveixin com a model de bones pràctiques
- Normativa competent

A POSAR EN PRÀCTICA...

- Competències personals: Mostrar esforç, compromís i responsabilitat.
- Competències interpersonals: aprendre a comunicar-se de manera assertiva, a gestionar el conflicte, a entendre el valor de la diversitat així com el sentiment de pertànyer a una comunitat.
- Competències per al pensament crític: curiositat, consciència sobre la realitat social del col·lectiu, comprensió crítica, judici reflexiu i superació de prejudicis.
- Competències per a l'emprenedoria: creativitat, treball en equip, iniciativa i organització pròpia del treball.
- Competències per a la ciutadania i la transformació social: compromís amb el servei social, coneixement de la riquesa d'una comunitat compromesa en la transformació i consciència i comprensió de les qüestions socials i les accions polítiques.

ACCIONS:

- Dissenyar i desenvolupar millores a les activitats o serveis que es faciliten.
- Dissenyar i desenvolupar activitats ajustades a les necessitats de la gent gran.
- Fomentar la difusió d'activitats a la gent gran de la parròquia.

1-3

curs escolar

3. CULTURA

Esbart dansaire d'Andorra la Vella

NECESSITAT:

Promocionar el patrimoni cultural de la Parròquia i les tradicions , amb els infants i joves.

ASSOCIACIÓ ESBART DANSAIRE D'ANDORRA LA VELLA

M. Àgels Velando co-directora

Sílvia Martí co-directora

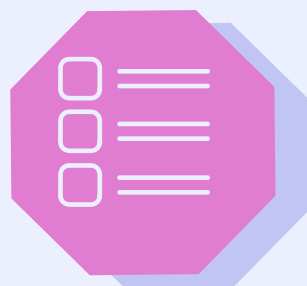
Centre Cultural La Llacuna, 3r pis
esbartandorra@gmail.com

1-2

curs escolar

A CONÈIXER...

- Les activitats que organitza l'associació i la resposta dels participants
- Les entitats d'interès cultural de la parròquia i les seves finalitats.
- L'organització interna de l'associació, i els seus recursos.
- Experiències prèvies de l'associació
- El Servei de Participació Ciutadana comunal, les seves funcions i serveis.
- Altres experiències al país o a l'extranger que serveixin com a model de bones pràctiques.
- Normativa competent

ACCIONS:

- Dissenyar i desenvolupar activitats o eines per difondre les danses tradicionals de la parròquia amb els infants i joves
- Dissenyar i desenvolupar millores a les activitats o eines que utilitza l'associació

A POSAR EN PRÀCTICA...

- Competències personals: Mostrar esforç, compromís i responsabilitat.
- Competències interpersonals: aprendre a comunicar-se de manera assertiva, a gestionar el conflicte, a entendre el valor de la diversitat així com el sentiment de pertànyer a una comunitat.
- Competències per al pensament crític: curiositat, consciència sobre la riquesa del patrimoni cultural i el seu impacte en la cohesió social. Comprensió crítica, judici reflexiu i superació de prejudicis.
- Competències per a l'emprenedoria: creativitat, treball en equip, iniciativa i organització pròpia del treball.
- Competències per a la ciutadania i la transformació social: compromís amb el servei, coneixement de la riquesa d'una comunitat compromesa en la transformació i consciència i comprensió de les qüestions socials i les accions polítiques.

4. CULTURA

Confraria d'escudellaires

NECESSITAT:

Promocionar el patrimoni gastronòmic de la Parròquia i les tradicions, amb els infants i joves.

CONFRARIA D'ESCUDELLAIRES D'ANDORRA LA VELLA

Teo Armengol

Fidel Solsona

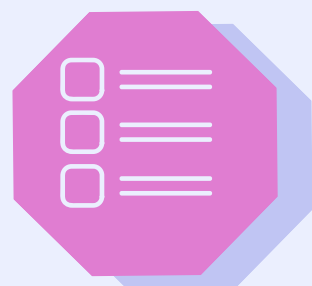
Centre Cultural La Llacuna, 3r pis
escudellaires@andorra.ad

1-2

tardor-hivern

A CONÈIXER...

- Les activitats que organitza el col·lectiu i la resposta dels participants
- Les entitats d'interès cultural de la parròquia i les seves finalitats.
- L'organització interna del col·lectiu, i els seus recursos.
- Experiències prèvies del col·lectiu..
- El Servei de Participació Ciutadana comunal, les seves funcions i serveis.
- Altres experiències al país o a l'estranger que serveixin com a model de bones pràctiques.
- Normativa competent.

ACCIONS:

- Dissenyar i desenvolupar activitats o eines per difondre la tradició de l'Escudella de Sant Antoni, amb els infants i joves
- Dissenyar i desenvolupar millores a les activitats o eines que utilitza el col·lectiu.

A POSAR EN PRÀCTICA...

- Competències personals: Mostrar esforç, compromís i responsabilitat.
- Competències interpersonals: aprendre a comunicar-se de manera assertiva, a gestionar el conflicte, a entendre el valor de la diversitat així com el sentiment de pertànyer a una comunitat.
- Competències per al pensament crític: curiositat, consciència sobre la riquesa del patrimoni cultural i el seu impacte en la cohesió social. Comprensió crítica, judici reflexiu i superació de prejudicis.
- Competències per a l'emprenedoria: creativitat, treball en equip, iniciativa i organització pròpia del treball
- Competències per a la ciutadania i la transformació social: compromís amb el servei, coneixement de la riquesa d'una comunitat compromesa en la transformació i consciència i comprensió de les qüestions socials i les accions polítiques.

5. JOVENTUT

difusió de recursos

NECESSITAT:

Donar a conèixer els serveis que ofereix el Comú d'Andorra la Vella a les persones joves per a que se'n puguin beneficiar.

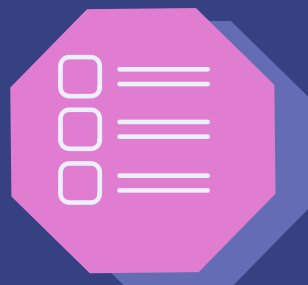
SERVEI DE JOVENTUT I PARTICIPACIÓ CIUTADANA

Patty Bafino, cap de servei

Caseta del Parc Central

joventut@comuandorralavella.ad

730007

A CONÈIXER...

- Els serveis i recursos que s'ofereixen a les persones joves des del Comú d'Andorra la Vella, així com la resposta dels beneficiaris
- Les necessitats i interessos de les persones joves d'Andorra la Vella.
- Els recursos de que disposa el Comú (material, infraestructures, pressupost i recursos humans).
- Les entitats i col·lectius que col·laboren amb el Servei.
- Altres experiències al país o a l'estranger que serveixin com a model de bones pràctiques
- Normativa competent

A POSAR EN PRÀCTICA...

- Competències personals: Mostrar esforç, compromís i responsabilitat
- Competències interpersonals: aprendre a comunicar-se de manera assertiva, a gestionar el conflicte, a entendre el valor de la diversitat així com el sentiment de pertànyer a una comunitat.
- Competències per al pensament crític: curiositat, consciència sobre la realitat social del col·lectiu jove, comprensió crítica, judici reflexiu i superació de prejudicis
- Competències per a l'emprenedoria: creativitat, treball en equip, iniciativa i organització pròpia del treball.
- Competències per a la ciutadania i la transformació social: compromís amb el servei social, coneixement de la riquesa d'una comunitat compromesa en la transformació i consciència i comprensió de les qüestions socials i les accions polítiques.

ACCIONS:

- Dissenyar i implementar activitats o estratègies per donar a conèixer el servei a les persones joves
- Millorar activitats o eines que utilitza el Servei per aquesta finalitat.

1-3

curs escolar

6. JOVENTUT participació juvenil

NECESSITAT:

Fomentar la participació de les persones joves en el disseny i organització d'activitats i serveis dirigits a aquest col·lectiu.

SERVEI DE JOVENTUT

Patty Bafino, cap de servei

Caseta del Parc Central

joventut@comuandorralavella.ad

730007

ACCIONS:

- Dissenyar i implementar activitats o estratègies per fomentar la participació dels joves en el disseny de les activitats del Servei.
- Millorar activitats o eines que utilitza el Servei per aquesta finalitat.

A CONÈIXER...

- Els serveis i recursos que s'ofereixen a les persones joves des del Comú d'Andorra la Vella així com la resposta de participació.
- Les necessitats i interessos de les persones joves d'Andorra la Vella
- Els recursos de que disposa el Comú (material, infraestructures, pressupost i humans)
- Entitats sense ànim de lucre i col·lectius que col·laboren amb el Servei de Joventut
- Experiències prèvies pel foment de la participació dels joves.
- Altres experiències al país o a l'estranger que serveixin com a model de bones pràctiques
- Normativa competent

A POSAR EN PRÀCTICA...

- Competències personals: Mostrar esforç, compromís i responsabilitat.
- Competències interpersonals: aprendre a comunicar-se de manera assertiva, a gestionar el conflicte, a entendre el valor de la diversitat així com el sentiment de pertànyer a una comunitat.
- Competències per al pensament crític: curiositat, consciència sobre la realitat social del col·lectiu jove, comprensió crítica, judici reflexiu i superació de prejudicis.
- Competències per a l'emprenedoria: creativitat, treball en equip, iniciativa i organització pròpia del treball
- Competències per a la ciutadania i la transformació social: compromís amb el servei social, coneixement de la riquesa d'una comunitat compromesa en la transformació i consciència i comprensió de les qüestions socials i les accions polítiques.

1-3

curs escolar

7. INFÀNCIA

participació de pares i mares en el procés educatiu

NECESSITAT:

Fomentar la participació dels pares i mares en el procés educatiu dels seus fills i filles a l'escola bressol.

ESCOLES BRESSOL

Escola Bressol Conxita Mora Jordana
Centre esportiu dels Serradells, carretera de la Comella
Tel. +376 730024
escolabressol.conxitamorajordana@comuandorra.ad

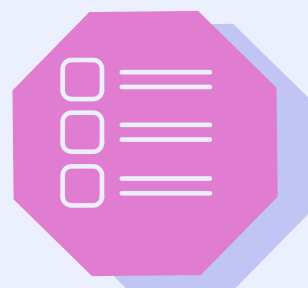
Escola Bressol de Santa Coloma
Avinguda d'Enclar, 31-33
Tel. +376 730 002
escolabressol.santacoloma@comuandorra.ad

1-2

curs escolar

A CONÈIXER...

- El funcionament intern de les Escoles Bressol comunals.
- Les necessitats i desitjos dels infants de 0 a 3 anys
- Experiències prèvies desenvolupades per afavorir la participació de pares i mares.
- Altres experiències al país o a l'estranger que serveixin com a model de bones pràctiques.
- Normativa competent

A POSAR EN PRÀCTICA...

- Competències personals: Mostrar esforç, compromís i responsabilitat
- Competències interpersonals: aprendre a comunicar-se de manera assertiva, a gestionar el conflicte, a entendre el valor de la diversitat així com el sentiment de pertànyer a una comunitat.
- Competències per al pensament crític: curiositat, consciència sobre els reptes de la conciliació familiar i el seu impacte en la cohesió social. Comprensió crítica, judici reflexiu i superació de prejudicis.
- Competències per a l'emprenedoria: creativitat, treball en equip, iniciativa i organització pròpia del treball
- Competències per a la ciutadania i la transformació social: compromís amb el servei, coneixement de la riquesa d'una comunitat compromesa en la transformació i consciència i comprensió de les qüestions socials i les accions polítiques.

ACCIONS:

- Dissenyar i implementar activitats o estratègies per fomentar la participació dels pares i mares
- Millorar les activitats o eines que utilitzen les Escoles per aquesta finalitat.

8. PARTICIPACIÓ CIUTADANA

promoció del teixit associatiu

NECESSITAT:

Donar a conèixer el teixit associatiu als joves i la seva importància en la salut democràtica d'una societat

SERVEI DE JOVENTUT I PARTICIPACIÓ CIUTADANA

Patty Bafino, cap de servei

Caseta del Parc Central

participacio@comuandorralavella.ad

730043

1-3

curs escolar

A CONÈIXER...

- Els recursos que ofereix el Servei de Participació Ciutadana a les entitats: Registre comunal, Espai d'Entitats Ciutadanes, Fira d'Andorra la Vella, Sessions formatives, etc.
- Les necessitats i interessos d'algunes associacions de la parròquia de diferents àmbits: esportiu, cultural, de cooperació, ajuda mútua, etc.
- Experiències prèvies del Servei
- Altres experiències al país o a l'estranger que serveixin com a model de bones pràctiques
- Normativa competent

ACCIONS:

- Dissenyar i implementar activitats o estratègies per donar a conèixer el teixit associatiu als joves.
- Millorar les activitats o eines que utilitza el Servei amb aquesta finalitat

A POSAR EN PRÀCTICA...

- Competències personals: Mostrar esforç, compromís i responsabilitat
- Competències interpersonals: aprendre a comunicar-se de manera assertiva, a gestionar el conflicte, a entendre el valor de la diversitat així com el sentiment de pertànyer a una comunitat.
- Competències per al pensament crític: curiositat, consciència sobre la realitat del teixit associatiu, comprensió crítica, judici reflexiu i superació de prejudicis
- Competències per a l'emprenedoria: creativitat, treball en equip, iniciativa i organització pròpia del treball
- Competències per a la ciutadania i la transformació social: compromís amb el servei social, coneixement de la riquesa d'una comunitat compromesa en la transformació i consciència i comprensió de les qüestions socials i les accions polítiques.

9. MEDI AMBIENT

conservació dels boscos i espais naturals

NECESSITAT:

Millorar l'estat dels boscos, protegir-los dels incendis i dels riscos naturals i garantir la conservació dels sistemes naturals i la seva biodiversitat.

ÀREA DE MEDI AMBIENT

Marc Royo, cap de servei

Plaça Lídia Armengol, Ed.

Administratiu Comunal

mediambient@comuandorra.ad

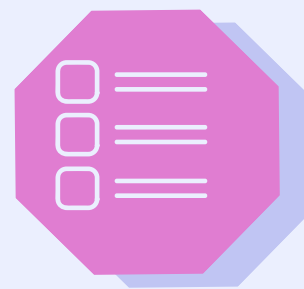
730033

1-3

tardor o primavera

A CONÈIXER...

- Els serveis que s'ofereixen des d'aquest àrea, el seu funcionament intern, recursos, àmbits d'actuació, etc.
- El patrimoni natural de la parròquia.
- Altres entitats públiques, sense ànim de lucre o privades, que col·laboren amb aquesta àrea.
- Normativa competent

A POSAR EN PRÀCTICA...

- Competències personals: Mostrar esforç, compromís i responsabilitat
- Competències interpersonals: aprendre a comunicar-se de manera assertiva, a entendre el valor del sentiment de pertànyer a una comunitat.
- Competències per al pensament crític: curiositat, consciència sobre la riquesa del patrimoni natural i el seu impacte en el benestar social.
- Comprensió crítica, judici reflexiu i superació de prejudicis.
- Competències per a l'emprenedoria: creativitat, treball en equip, iniciativa i organització pròpia del treball.
- Competències per a la ciutadania i la transformació social: compromís amb el servei, coneixement de la riquesa d'una comunitat compromesa en la transformació i consciència i comprensió de les qüestions medioambientals i les accions polítiques.

ACCIONS:

- Dissenyar i implementar activitats, estratègies o eines per implicar les persones joves en la conservació del patrimoni natural de la parròquia.

10. MEDI AMBIENT

respecte als espais verds

NECESSITAT:

Fomentar el respecte als espais verds dels nuclis urbans de la parròquia i la co-responsabilitat ciutadana per mantenir-los.

ÀREA DE MEDI AMBIENT

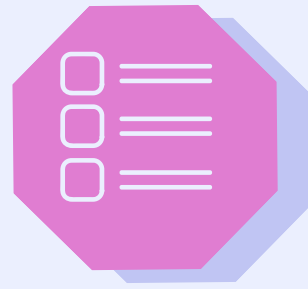
Marc Royo, cap de servei

Plaça Lídia Armengol, Ed.

Administratiu Comunal

mediambient@comuandorra.ad

730033

A CONÈIXER...

- Els serveis que s'ofereixen des d'aquest àrea, el seu funcionament, recursos, àmbits d'actuació, etc.
- El patrimoni natural de la parròquia.
- Altres entitats públiques o sense ànim de lucre o privades que col·laboren amb aquesta àrea.
- Campanyes de sensibilització realitzades.
- Normativa competent

A POSAR EN PRÀCTICA...

- Competències personals: Mostrar esforç, compromís i responsabilitat.
- Competències interpersonals: aprendre a comunicar-se de manera assertiva, a entendre el valor del sentiment de pertànyer a una comunitat.
- Competències per al pensament crític: curiositat, consciència sobre la riquesa del patrimoni natural i el seu impacte en el benestar social.
- Comprensió crítica, judici reflexiu i superació de prejudicis.
- Competències per a l'emprenedoria: creativitat, treball en equip, iniciativa i organització pròpia del treball.
- Competències per a la ciutadania i la transformació social: compromís amb el servei, coneixement de la riquesa d'una comunitat compromesa en la transformació i consciència i comprensió de les qüestions medioambientals i les accions polítiques.

ACCIONS:

- Dissenyar i implementar activitats, estratègies o eines per conscienciar als joves o a la ciutadania en general sobre el respecte als espais verds dels nuclis urbans

1-3

tardor o primavera

ANNEX 3

Projectes d'Aprenentatge Servei del Comú d'Andorra la Vella

"La única manera de preparar-se per la vida social és comprometre's amb la vida social" John Dewey

"La ciutadania no s'imposa, es construeix." Roger Hart

Projectes d'Aprenentatge Servei del Comú d'Andorra la Vella

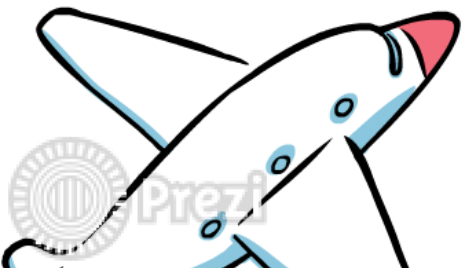
"La única manera de preparar-se per la vida social és comprometre's amb la vida social" John Dewey

"La ciutadania no s'imposa, es construeix". Roger Hart

"La única manera de prepararse per la vida social és comprometre's amb la vida social" John Dewey

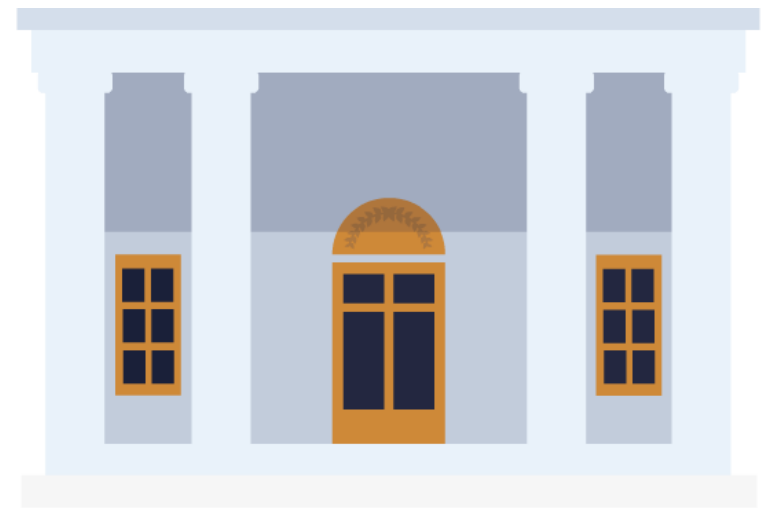
"La ciutadania no s'imposa, es construeix". Roger Hart

Us proposem...

- **Conèixer** els serveis i el funcionament intern del Comú d'Andorra la Vella.
- **Conèixer** les organitzacions sense ànim de lucre que actuen pel benestar social.
- **Analitzar** d'aprop les necessitats de la parròquia.
- **Participar** en la millora de la qualitat de vida dels ciutadans i ciutadanes.

Com?

Realitzant el projecte PAS d'acció directa o indirecta al Comú d'Andorra la Vella i...

- **Participar** en la gestió dels serveis comunals
- **Dissenyar i realitzar** una acció o servei en col·laboració amb professionals de l'àmbit.

MEDI AMBIENT

CULTURA

PROMOCIÓ DE LA CULTURA POPULAR

GENT GRAN

relacions intergeneracionals o qualitat de vida

- 1. Promocionar el patrimoni cultural de la Parròquia i les tradicions culturals entre els infants i joves, col·laborant activament amb l'Espai Juvenil per reforçar la cultura i el patrimoni de la Parròquia i crear-ne d'altres.
- 2. Promocionar el patrimoni cultural de la Parròquia i les tradicions culturals entre els infants i joves, col·laborant activament amb l'Espai Juvenil per reforçar la cultura i el patrimoni de la Parròquia i crear-ne d'altres.
- 3. Promocionar el patrimoni cultural de la Parròquia i les tradicions culturals entre els infants i joves, col·laborant activament amb l'Espai Juvenil per reforçar la cultura i el patrimoni de la Parròquia i crear-ne d'altres.
- 4. Promocionar el patrimoni cultural de la Parròquia i les tradicions culturals entre els infants i joves, col·laborant activament amb l'Espai Juvenil per reforçar la cultura i el patrimoni de la Parròquia i crear-ne d'altres.
- 5. Promocionar el patrimoni cultural de la Parròquia i les tradicions culturals entre els infants i joves, col·laborant activament amb l'Espai Juvenil per reforçar la cultura i el patrimoni de la Parròquia i crear-ne d'altres.
- 6. Promocionar el patrimoni cultural de la Parròquia i les tradicions culturals entre els infants i joves, col·laborant activament amb l'Espai Juvenil per reforçar la cultura i el patrimoni de la Parròquia i crear-ne d'altres.
- 7. Promocionar el patrimoni cultural de la Parròquia i les tradicions culturals entre els infants i joves, col·laborant activament amb l'Espai Juvenil per reforçar la cultura i el patrimoni de la Parròquia i crear-ne d'altres.
- 8. Promocionar el patrimoni cultural de la Parròquia i les tradicions culturals entre els infants i joves, col·laborant activament amb l'Espai Juvenil per reforçar la cultura i el patrimoni de la Parròquia i crear-ne d'altres.
- 9. Promocionar el patrimoni cultural de la Parròquia i les tradicions culturals entre els infants i joves, col·laborant activament amb l'Espai Juvenil per reforçar la cultura i el patrimoni de la Parròquia i crear-ne d'altres.
- 10. Promocionar el patrimoni cultural de la Parròquia i les tradicions culturals entre els infants i joves, col·laborant activament amb l'Espai Juvenil per reforçar la cultura i el patrimoni de la Parròquia i crear-ne d'altres.

Esbart dansaire d'Andorra la Vella

Promocionar el patrimoni cultural de la Parròquia i les tradicions culturals entre els infants i joves, col·laborant activament amb l'Espai Juvenil per reforçar la cultura i el patrimoni de la Parròquia i crear-ne d'altres.

Entre 1 i 2 participants.

Confraria d'Escudellaires d'Andorra la Vella

Promocionar el patrimoni gastronòmic de la Parròquia i les tradicions culturals entre les persones joves, col·laborant activament amb la Confraria d'Escudellaires.

Entre 1 i 2 participants.

Bosc i sistemes naturals

Millorar l'estat dels boscos, protegir-los dels incendis i dels riscos naturals i garantir la conservació dels sistemes naturals i la seva biodiversitat, proposant activitats, eines o serveis per involucrar als joves de la parroquia.

A l'Àrea de Medi Ambient
Meri Saldes (cap)
Placa Lidia Armengol, Ed. Administratiu Comunal
mediambient@comuandorra.ad
730033

Amb els tècnics del Servei i joves de la parroquia (centres escolars o espais de lleure)

Entre 1 i 4 participants.

espais verds dels nuclis urbans

Fomentar el respecte als espais verds de la parroquia i la co-responsabilitat ciutadana per mantenir-los, a través d'activitats, campanyes o eines per facilitar la conscienciació dels joves de la parroquia.

A l'Àrea de Medi Ambient
Meri Saldes (cap)
Placa Lidia Armengol, Ed. Administratiu Comunal
mediambient@comuandorra.ad
730033

Amb els tècnics del Servei i joves de la parroquia (centres escolars o espais de lleure)

Entre 1 i 4 participants.

ESCUULL UN ÀMBIT D'ACTUACIÓ...

PARTICIPACIÓ CIUTADANA

Donar a conèixer el teixit associatiu als joves i la seva importància en la salut democràtica i en el benestar social, millorant les activitats que es realitzen o amb noves eines o activitats.

Servei de Joventut i Participació Ciutadana
Patty Bafino (cap)
Caseta del Parc Central
joventut@comuandorralavella.ad
730007

Amb les tècniques del servei i entitats del Registre comunal d'associacions.

Entre 1 i 2 participants.

INFÀNCIA

Fomentar la participació dels pares i mares en el procés educatiu dels seus fills i filles a l'escola bressol, millorant les activitats que es fan a les escoles bressol o creat-ne de noves.

Escola Bressol Convent Mena Jordana
Centre esportiu dels Serradell, carretera de la Cavallada
Tel: +376 730034
escolabressolconvent@comuandorra.ad

Escola Bressol de Santa Coloma
Avinguda d'Enxina, 31-33
Tel: +376 730 007
escolabressolasantacoloma@comuandorra.ad

Amb els infants, pares, mares i tècnics de les escoles bressol comunals.

Entre 1 i 2 participants.

JOVENTUT

Promocionar els recursos comunals per a joves

Donar a conèixer els serveis que ofereix el Comú d'Andorra la Vella a les persones joves de la parroquia, per a que se'n puguin beneficiar. Activitats de vacances escolars, activitats per a l'ocupabilitat, espais, suport a projectes, etc.

Servei de Joventut i Participació Ciutadana
Patty Bafino (cap)
Caseta del Parc Central
joventut@comuandorralavella.ad
730007

Amb els joves de la parroquia dels diferents espais educatius (escolars o de lleure) i les tècniques del servei.

Entre 1 i 3 participants.

Fomentar la participació dels joves

Fomentar la participació de les persones joves en el disseny i organització d'activitats i serveis dirigits a aquest col·lectiu: Activitats de vacances escolars, Festa de la Joventut, Espai d'informació i dinamització, etc.

Servei de Joventut i Participació Ciutadana
Patty Bafino (cap)
Caseta del Parc Central
joventut@comuandorralavella.ad
730007

Amb els joves de la parroquia, les tècniques del servei i entitats o col·lectius col·laboradors.

Entre 1 i 3 participants.

Entre 1 i 3 participants.

GENT GRAN

relacions intergeneracionals o qualitat de vida

 Fomentar relacions intergeneracionals per millorar la convivència i la cohesió social mitjançant eines o activitats sobre interessos comuns entre infants i joves, i gent gran

 Al Servei per a la Gent Gran (Anna Sardà, cap)
Pl. Lidia Armengol, Ed. Administratiu Comunal
gentgran@comuandorralavella.ad
730020

 Amb usuaris dels recursos comuns: Cases pairals, Projecte horts, Casal Calones, Aula Magna, etc. I membres de les entitats de Gent Gran col·laboradores.

 Entre 1 i 4 participants.

 Millorar la qualitat de vida de la gent gran, promocionar hàbits saludables i una xarxa de relacions socials, millorant les activitats i serveis que es faciïten o creant-ne d'altres, ajustats a les necessitats.

 Al Servei per a la Gent Gran (Anna Sardà, cap) i a l'Associació Gent Gran d'Andorra la Vella
Pl. Lidia Armengol, Ed. Administratiu Comunal
gentgran@comuandorralavella.ad
730020

 Amb usuaris dels recursos comuns: Cases pairals, Projecte horts, Casal Calones, Aula Magna, etc. I membres de les entitats de Gent Gran, col·laboradores.

 Entre 1 i 4 participants.

intergeneraciona

Fomentar relacions intergeneracionals per millorar la convivència i la cohesió social mitjançant eines o activitats sobre interessos comuns entre infants i joves, i gent gran

Al Servei per a la Gent Gran (Anna Sardà, cap)
Pl. Lídia Armengol, Ed. Administratiu Comunal
gentgran@comuandorralavella.ad
730020

Amb usuaris dels recursos comunals: Cases pairals, Projecte horts, Casal Calones, Aula Magna, etc. I membres de les entitats de Gent Gran col·laboradores.

Entre 1 i 4 participants.

Qualitat de vida

 Millorar la qualitat de vida de la gent gran, promocionar hàbits saludables i una xarxa de relacions socials, millorant les activitats i serveis que es faciliten o creant-ne d'altres, ajustats a les necessitats.

 Al Servei per a la Gent Gran (Anna Sardà, cap) i a l'Associació Gent Gran d'Andorra la Vella

Pl. Lídia Armengol, Ed. Administratiu Comunal
gentgran@comuandorralavella.ad
730020

 Amb usuaris dels recursos comunals: Cases pairals, Projecte horts, Casal Calones, Aula Magna, etc. I membres de les entitats de Gent Gran, col·laboradores.

 Entre 1 i 4 participants.

CULTURA

PROMOCIÓ DE LA CULTURA POPULAR

Esbart dansaire d'Andorra la Vella o

 Promocionar el patrimoni cultural de la Parròquia i les tradicions culturals entre els infants i joves, col·laborant estretament amb l'Esbart dansaire, per millorar la utilitat les eines o activitats de difusió o crear-ne d'altres .

 Associació Esbart Dansaire d'Andorra la Vella
(M. Àgels Velando i Silvia Martí, directores)
Centre Cultural La Llacuna, 3r pis
esbartandorra@gmail.com

 Amb els membres de les entitats d'interès cultural i infants o joves de la parròquia.

 Entre 1 i 2 participants.

Confraria d'Escudellaires d'Andorra la Vella

 Promocionar el patrimoni gastronòmic de la Parròquia i les tradicions culturals entre les persones joves, col·laborant estretament amb la Confraria d'Escudellaires.

 Confraria d'Escudellaires d'Andorra la Vella
Teo Armengol
Fidel Solsona
Centre Cultural La Llacuna, 3r pis
escudellaires@andorra.ad

 Amb els membres de les entitats d'interès cultural i infants o joves de la parròquia.

 Entre 1 i 3 participants.

Promocionar el patrimoni cultural de la Parròquia i les tradicions culturals entre els infants i joves, col·laborant estretament amb l'Esbart dansaire, per millorar la utilitat les eines o activitats de difusió o crear-ne d'altres .

**Associació Esbart Dansaire d'Andorra la Vella
(M. Àgels Velando i Sílvia Martí, directores)**

Centre Cultural La Llacuna, 3r pis
esbartandorra@gmail.com

Amb els membres de les entitats d'interés cultural i infants o joves de la parròquia.

Entre 1 i 2 participants.

Promocionar el patrimoni gastronòmic de la Parròquia i les tradicions culturals entre les persones joves, col·laborant estretament amb la Confraria d'Escudellaires.

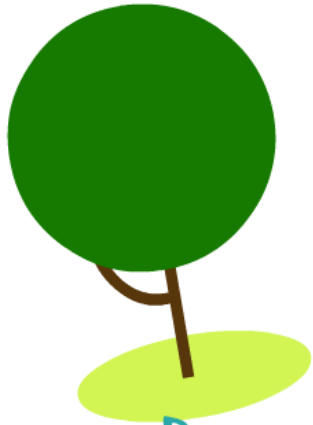
Confraria d'Escudellaires d'Andorra la Vella
Teo Armengol
Fidel Solsona
Centre Cultural La Llacuna, 3r pis
escudellaires@andorra.ad

Amb els membres de les entitats d'interés cultural i infants o joves de la parròquia.

Entre 1 i 3 participants.

JOVENTUT

Promocionar els recursos comunals per a joves

 Donar a conèixer els serveis que ofereix el Comú d'Andorra la Vella a les persones joves de la parròquia, per a que se'n puguin beneficiar: Activitats de vacances escolars, activitats per a l'ocupabilitat, espais, suport a projectes, etc.

 Servei de Joventut i Participació Ciutadana
Patty Bafino (cap)
Caseta del Parc Central
joventut@comuandorralavella.ad
730007

 Amb els joves de la parròquia dels diferents espais educatius (escolars o de lleure) i les tècniques del servei.

 Entre 1 i 3 participants.

Fomentar la participació dels joves

 Fomentar la participació de les persones joves en el disseny i organització d'activitats i serveis dirigits a aquest col·lectiu: Activitats de vacances escolars, Festa de la Joventut, Espai d'informació i dinamització, etc.

 Servei de Joventut i Participació Ciutadana
Patty Bafino (cap)
Caseta del Parc Central
joventut@comuandorralavella.ad
730007

 Amb els joves de la parròquia, les tècniques del servei i entitats o col·lectius col·laboradors.

 Entre 1 i 3 participants.

 Entre 1 i 3 participants.

comunals per a joves

Donar a conèixer els serveis que ofereix el Comú d'Andorra la Vella a les persones joves de la parròquia, per a que se'n puguin beneficiar: Activitats de vacances escolars, activitats per a l'ocupabilitat, espais, suport a projectes, etc.

Servei de Joventut i Participació Ciutadana

Patty Bafino (cap)

Caseta del Parc Central

joventut@comuandorralavella.ad

730007

Amb els joves de la parròquia dels diferents espais educatius (escolars o de lleure) i les tècniques del servei.

Entre 1 i 3 participants.

Fomentar la participació de les persones joves en el disseny i organització d'activitats i serveis dirigits a aquest col·lectiu: Activitats de vacances escolars, Festa de la Joventut, Espai d'informació i dinamització, etc.

Servei de Joventut i Participació Ciutadana

Patty Bafino (cap)

Caseta del Parc Central

joventut@comuandorralavella.ad

730007

Amb els joves de la parròquia, les tècniques del servei i entitats o col·lectius col·laboradors.

Entre 1 i 3 participants.

INFANCIÀ

Fomentar la participació dels pares i mares en el procés educatiu dels seus fills i filles a l'escola bressol, millorant les activitats que es fan a les escoles bressol o creant-ne de noves.

Escola Bressol Conxita Mora Jordana

Centre esportiu dels Serradells, carretera de la Comella

Tel. +376 730024

escolabressol.conxitamorajordana@comuandorra.ad

Escola Bressol de Santa Coloma

Avinguda d'Enclar, 31-33

Tel. +376 730 002

escolabressol.santacoloma@comuandorra.ad

Amb els infants, pares, mares i tècniques de les escoles bressol comunals.

Entre 1 i 2 participants.

Prezi

RTICIPACIÓ CIUTAD

Donar a conèixer el teixit associatiu als joves i la seva importància en la salut democràtica i en el benestar social, millorant les activitats que es realitzen o amb noves eines o activitats.

Servei de Joventut i Participació Ciutadana

Patty Bafino (cap)

Caseta del Parc Central

joventut@comuandorralavella.ad

730007

Amb les tècniques del servei i entitats del Registre comunal d'associacions.

Entre 1 i 2 participants.

MEDI AMBIENT

Bosc i sistemes naturals

 Millorar l'estat dels boscos, protegir-los dels incendis i dels riscos naturals i garantir la conservació dels sistemes naturals i la seva biodiversitat, proposant activitats, eines o serveis per involucrar als joves de la parròquia.

 A l'Àrea de Medi Ambient
Meri Saldes (cap)
Plaça Lídia Armengol, Ed. Administratiu Comunal
mediambient@comuandorra.ad
730033

 Amb els tècnics del Servei i joves de la parròquia (centres escolars o espais de lleure)

 Entre 1 i 4 participants.

espais verds dels nuclis urbans

 Fomentar el respecte als espais verds de la parròquia i la co-responsabilitat ciutadana per mantenir-los, a través d'activitats, campanyes o eines per facilitar la conscienciació dels joves de la parròquia.

 A l'Àrea de Medi Ambient
Meri Saldes (cap)
Plaça Lídia Armengol, Ed. Administratiu Comunal
mediambient@comuandorra.ad
730033

 Amb els tècnics del Servei i joves de la parròquia (centres escolars o espais de lleure)

 Entre 1 i 4 participants.

Boscós i sistemes naturals

0

Millorar l'estat dels boscós, protegir-los dels incendis i dels riscos naturals i garantir la conservació dels sistemes naturals i la seva biodiversitat, proposant activitats, eines o serveis per involucrar als joves de la parròquia.

A l'Àrea de Medi Ambient

Meri Saltes (cap)

Plaça Lídia Armengol, Ed. Administratiu Comunal

mediambient@comuandorra.ad

730033

Amb els tècnics del Servei i joves de la parròquia (centres escolars o espais de lleure)

Entre 1 i 4 participants.

Fomentar el respecte als espais verds de la parròquia i la co-responsabilitat ciutadana per mantenir-los, a través d'activitats, campanyes o eines per facilitar la conscienciació dels joves de la parròquia.

A l'Àrea de Medi Ambient

Meri Saltes (cap)

Plaça Lídia Armengol, Ed. Administratiu Comunal

mediambient@comuandorra.ad

730033

Amb els tècnics del Servei i joves de la parròquia (centres escolars o espais de lleure)

Entre 1 i 4 participants.

**ENTRE TOTS MILLOREM LA
QUALITAT DE VIDA DE LA
PARRÒQUIA.**

"Aprofitem les potencialitats dels joves que es deriven de la seva capacitat d'innovació i transformació de la realitat social ." Jorge Benedicto

Projectes d'Aprenentatge Servei del Comú d'Andorra la Vella

"La única manera de preparar-se per la vida social és comprometre's amb la vida social" John Dewey

"La ciutadania no s'imposa, es construeix". Roger Hart

